

APERITIFF



01 VINERI • 13 Iunie • 2025

28 - 31 ENGLISH PAGES

PUBLICAȚIE OFICIALĂ A TIFF ISSN 2784 - 3149 ISSN-L 2784 - 3149

EX-TRA-OR-DI-NAR! FLORIN PIERSIC ȘI *CHRISTY* DESCHID TIFF.24



Puține sunt ocaziile în care poți folosi cuvinte mari fără să le demonetizezi. Dar când pe scena din Piața Unirii urcă o legendă a filmului și teatrului românesc, atunci cuvântul „ex-tra-or-di-nar” e cât se poate de potrivit. Mai ales când e pronunțat cu intonație de Florin Piersic, cel care va primi un Premiu de Excelență. Actorul va fi prezent, în seara aceasta, de la ora 20:45, acolo unde îi stă cel mai bine, în fața a mii de spectatori care au venit să se bucure de deschiderea celei de-a 24-a ediții a Festivalului Internațional de Film Transilvania (Cluj-Napoca, 13-22 iunie 2025). În cadrul evenimentului special va fi proiectat și *Christy*, o poveste irlandeză plină de speranță, regizată de Brendan Canty și premiată la Berlinale.

▶ 4
5

▶ 8
11



▶ 16
19

▶ **Recomandările lui Chirilov**

Sub umbra înfricoșătoare a AI-ului, directorul artistic Mihai Chirilov vorbește despre dificultatea de a construi o selecție cum e cea de la TIFF.24 și despre filmele care i-au alimentat optimismul.



▶ 12

▶ **Weekend la Castel**

TIFF vă invită sâmbătă, 14 iunie, și duminică, 15 iunie, la Castelul Bánffy din Bonțida, pentru un Weekend la Castel. Două zile, două filme, două trupe și un picnic mare, în aer liber.

BILETE TIFF.24

VÂNZAREA BILETELOR

ON-LINE, pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, TIFF Official APP. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului. **DE LA CASIERIILE TIFF**, începând de luni, **9 iunie 2025: Cinema FLORIN PIERSC**, Piața Mihai Viteazul, nr. 11 / **Cinema VICTORIA**, B-dul Eroilor, nr. 51 / **Piața Unirii** iar **din 13 iunie** în: **Cinema ARTA**, str. Universității, nr. 3. Programul casierilor: **Luni, 9 iunie – joi, 12 iunie: 11:00 - 19:00; Vineri, 13 iunie – duminică, 22 iunie: 09:00 - 23:00.**

ATENȚIE!

Recomandăm **procurarea biletelor online**. Vor exista doar cinci puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria, Cinema Arta și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus. Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚUL BILETELOR

Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: 28 lei.

Bilet matineu (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09.00 – 14.00): 25 lei

BILETE CU PREȚ SPECIAL

Bilet pentru proiecțiile în aer liber: 25 lei

Bilet pentru **Gala de deschidere: 60 lei***

Bilet pentru **Ceremonia de închidere: 60 lei***

Bilet pentru **Concerte, cine-concerte: 50 lei***, excepție **Muzeul de Artă: 40 lei***

Bilet pentru **evenimentele Film Food: 300 lei*** Cine-concert Amadeus LIVE – Prețurile biletelor, în funcție de categorie*, sunt disponibile online pe tiff.eventbook.ro și bilete.ro.

Persoanele cu handicap beneficiază de bilete gratuite pentru maximum 5 proiecții, din aceeași zi, pe baza certificatului de încadrare în grad de handicap și a actului de identitate. Însoțitorii persoanelor care necesită asistent personal vor beneficia, de asemenea, de bilete gratuite pentru aceleași proiecții.

ANULARE ȘI RAMBURSARE

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, tiff.eventbook.ro, respectiv www.bilete.ro pentru informații referitoare la reprogramarea proiecțiilor. Contravaloarea biletelor nu se returnează în situația în care condițiile meteo se deteriorează după începerea proiecției. De asemenea, nu se returnează contravaloarea biletelor nefolosite din pachetul de abonamente.

POLITICA DE ACCES

• **Accesul la eveniment** se face prin scanarea biletelui, fie în format tipărit, fie electronic (pe dispozitive mobile). Accesul este permis doar pe baza unui bilet valabil pentru proiecția respectivă, cu excepția copiilor sub 3 ani care nu ocupă un loc individual.

• **Cu 5 minute înainte** de începerea oricărei proiecții, vor putea intra în sală și deținătorii de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure **bilete de intrare**, în limita locurilor disponibile.

• **Locurile în sală sunt garantate** până cu 5 minute înainte de începerea proiecției.

• **După începerea proiecției, accesul în sală este interzis!**

• Locurile nu sunt alocate și pot fi ocupate la alegerea spectatorilor.

ATENȚIE: Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios. Vă recomandăm să consultați descrierea acestora în programul oficial înainte de achiziționarea biletelor.

• **Accesul cu animale de companie** nu este permis în incinta sălilor de cinema.

• **Consumul de băuturi și alimente din exterior** este interzis.

FĂRĂ LIMITĂ

La 2.000 de metri de Andriivka

Un documentar ca o vestă antiglont

Crăița Nanu



Singurul film despre război pe care trebuie să-l vezi în viață.

„**E**rau multe cuvinte pe care nu le mai puteai suporta și, în cele din urmă, doar numele locurilor mai aveau demnitate.” Citatul îi aparține lui Hemingway, din romanul *Adio, arme*, și deschide al doilea documentar al jurnalistului Mstyslav Chernov. Andriivka este numele micului sat din estul Ucrainei, un punct strategic care, în ultimii trei ani, a trecut alternativ sub ocupație rusească și ucraineană.

La 2.000 de metri de Andriivka ne întoarce în septembrie 2023. Curajul lui Chernov de a pleca împreună cu o brigadă de ofensivă poate fi imaginat doar în lumina primului său documentar — *20 de zile în Mariupol*, o poveste crâncenă, care s-a legat aproape întâmplător, datorită faptului că jurnalistul/regizorul a refuzat să lase camera din mână. De data asta, Chernov s-a întors pe câmpul de luptă cu intenția clară de a veni de acolo cu un film.

„Documentarul se adaptează vremurilor și evoluției tehnologice. Iar când vine vorba de anumite

subiecte, jurnalismul tradițional nu mai e suficient. Atenția publicului este greu de ținut în spațiul unei singure probleme și, paradoxal, dar adevărat astăzi, în contextul unui singur război.”

Cu acest gând, Chernov îmbracă vesta antiglont, fără însemnele obișnuite ale presei. Ar fi fost o țintă sigură. Își prinde un *bodycam* și așteaptă ordinele. Cei doi kilometri sunt parcurși într-un ritm dureros de lent. *Andriivka* îmbină cadre strânse, teribil de imersive, cu filmări de dronă ce oferă o perspectivă coplesitoare, complete de interviuri cu soldații — fiecare atins în felul său de o realitate pe care nu a ales-o, dar căreia i s-a dedicat cu prețul propriei vieți.

În anumite momente, *Andriivka* pare o ficțiune. Una care depășește orice alt film de război. O ficțiune ar fi fost preferabilă realității. De data asta viața nu bate filmul, ci se sprijină de el pentru a rămâne scrisă pe ecran.

VINERI, 13 Iunie, ora 15:30 / CINEMA FLORIN PIERSC
MARȚI, 17 Iunie, ora 10:00 / CINEMA ARTA

ÎN CAZ DE PLOAIE

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea.

• Proiecția zilnică a filmului din **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**, ora 21:45, va avea loc în aceeași seară la **Casa de Cultură a Studenților**, începând cu ora 23:00.

• Proiecția zilnică a filmului din **IULIUS PARC OPEN AIR** va avea loc în aceeași seară la **Cinema Măraști**, începând cu ora 22:30.

• Proiecția zilnică a filmului de la **MUZEUL DE ARTĂ**, ora 21:30, va avea loc în aceeași seară la **Cercul Militar**, începând cu ora 23:15.

LOCAȚII

CINEMA FLORIN PIERSC,

Piața Mihai Viteazul, nr. 11

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR,

Piața Lucian Blaga, nr. 1-3

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

CINEMA VICTORIA,

B-dul Eroilor, nr. 51

CERCUL MILITAR,

B-dul Eroilor, nr. 51 fără rampă de acces

pentru persoanele cu dizabilități

CINEMA ARTA

, str. Universității, nr. 3

UNIVERSITATEA SAPIENTIA,

str. Calea Turzii, nr. 4 fără rampă de acces

pentru persoanele cu dizabilități

IULIUS PARC OPEN AIR,

str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B

MUZEUL DE ARTĂ,

Piața Unirii, nr. 30

CINEMA DACIA, str. Bucegi, bl. A1

CINEMA MĂRAȘTI, str. Aurel Vlaicu, nr. 3

CASTELUL BĂNFIY BONTIDA,

DJ161, localitatea Bonțida

PARC POLIGON FLOREȘTI, strada Sub

Cetate, nr. 13, Parcul Poligon, Florești

TEATRUL NAȚIONAL CLUJ-NAPOCA,

Piața Ștefan cel Mare, nr. 2-4

ISSA RESORT, Aleea Durgăului nr. 6, Turda

BT ARENA, Aleea Stadionului nr. 4

Pentru orice alte informații sau neclarități, vă rugăm să ne contactați pe adresa de email ticketing@tiff.ro.

APERITIFF

Redactor-sef:

Dan Boicea

Redactor-sef adjuncț:

Laurențiu Parasciv

Editori:

Ion Indolean
Crăița Nanu
Claudia Negrea
Vlad Marina
Oana Balaci
Sophia Blaga
Ruxandra
Predescu
Adda Mihăescu
Serban Mark Pop
Mircea Laslo
Maria Măruță

Junior editori:

Anda Pășcută
Maria Barbu
David Seko
Anca Pastramă
Matei Filip
Tamara Văscu
Louisa Miclăuș

Graphic design:

Carmen Gociu
Gabi Bora
Vasile Pipas

Tipărit la: Garamond

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii



MINISTERUL CULTURII

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și
Consiliului Local Cluj-Napoca



PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA



Europa
Creativă
MEDIA

Viitorul începe Aici și acum

Anticipând un viitor incert, determinat prin inteligență artificială, TIFF-ul propune intenționalitate umană. Campania de imagine din 2025, acompaniată de secțiunea de filme sci-fi și distopice *Tomorrow is Fear*, propune o analiză conștientă a uneltelor și abordărilor care ne construiesc viitorul.

Șerban Mark Pop



Blade Runner

Paradoxal, cea mai greu de crezut informație din spotul TIFF-ului din acest an nu este nici existența inteligenței artificiale, nici preconizarea acesteia că Ardealul de peste 25 de ani va fi compus în proporție de 90% din orașul Cluj, ci aceea că un cinefil își permite o chirie în centrul orașului, de unde poate privi direct Piața Mihai Viteazu. Lăsând distracția la o parte, anul acesta TIFF-ul nu privește înspre cum arată Clujul acum, ci cum va arăta peste 25 de ani, în măsura în care acesta poate fi o capsulă pentru lumea largă. Și de ce toate aceste predicții?

Fiindcă prezentul este mai incert ca niciodată. Inteligența artificială, de neconceput în urmă cu doar cinci ani, a penetrat acum nenumărate domenii. Cunoașterea nu poate fi luată înapoi, dar poate ne întrebăm ce vom face cu ea de acum încolo. Astfel, la fel cum o face și Gabriel Spahiu în spotul festivalului, anul acesta TIFF ne încurajează



Things to Come

să chestionăm cum anume arată viitorul și ce unelte folosim pentru a-l construi.

Unealta din oficiu este secțiunea **Tomorrow Is Fear**. Alcătuită din cele mai faimoase distopii ale trecutului și cele mai captivante viziuni ale prezentului, aceasta oferă o multitudine de viitoruri posibile, care mai de care mai înfricoșător, pornind de la calamitățile războiului expuse în *Lumile ce vor veni* (*Things to Come*, r. William Cameron Menzies, 1936), la relațiile uman-artificiale din *Ea* (*Her*, r. Spike Jonze, 2013), și până la distopia prezentului, expusă

în documentarul *În burta inteligenței artificiale* (r. Henri Poulain, 2025).

Decât să întrebăm inteligența artificială cum arată viitorul, mai bine revizităm *Vânătorul de recompense* (*Blade Runner*, r. Ridley Scott, 1982) și *Fahrenheit 451* (r. François Truffaut, 1966), observând în ele predispoziția guvernelor către genocid și ardere de informație. Poate prin a privi *Brazil* (1985), distopia birocratică a lui Gilliam, dezvoltăm o înțelegere mai adâncă față de cum sistemul în care ne aflăm ne păstrează docili. Nu e destul doar să fim nostalgici, e nevoie să ne folosim imaginația, atât timp cât încă o avem. Ca norocul, *Albastru infinit* (*The Blue Trail*, r. Gabriel Mascaro, 2025) și *Sfârșitul* (*The End*, r. Joshua Oppenheimer, 2024) ne vorbesc cu luciditate și finețe despre poziția persoanelor în vârstă într-un sistem centrat pe profit și, respectiv, despre obsesia conservatoare cu izolaționismul.

Nimic din ce vei vedea nu mai pare de necrezut. Tot ce ne putem imagina ar putea deveni realitate. Tot ce ne rămâne este să alegem conștient un viitor potrivit. ■

The Blue Trail

Ce obișnuia să țină de sci-fi ține acum de domeniul prezentului



TEEN SPIRIT

Christy

Rai din ce ai

Vlad Marina



It takes a village to raise a child, spune proverbul, și poate ideea nu apare nicăieri mai frumos ilustrată la ediția asta de TIFF decât în filmul de deschidere *Christy*. Parte a proaspăt inaugurată secțiunii Teen Spirit – pe care o jurizează chiar generația-țintă, Z –, debutul lui Brendan Canty este despre mersul anevoios al adolescenței într-un mediu social defavorizat, dar totuși suficient de încheiat încât să intervină acolo unde familia nucleară nu (mai) poate. Este totodată despre rătăcirii și regăsiri, despre răscruci, altruism și, în fond, speranță. Și mai important, este despre

toate acestea păstrându-și seninătatea și umorul, în condițiile în care alte filme s-ar fi grăbit să apese pedala tragismului.

„Satul” din proverb este, la *Christy*, un orașel irlandez proletar pe nume Cork. „Copilul” este Christy însuși (Danny Power), un adolescent de 17 ani, dar care are deja chipul cuiva mult mai în vârstă și mai trecut prin viață. Cu un tată absent și o mamă pierdută devreme în urma unei supradoze, Christy a locuit o vreme cu o familie adoptivă. Cum însă este cam violent din fire, acum nici aceasta nu-l mai primește, și așa că singura

soluție rămâne să se mute deocamdată cu fratele său vitreg Shane (Diarmuid Noyes). Problema e că Shane are la rândul său o familie și nu se poate ocupa de el, de unde și o serie de tensiuni și conflicte ce riscă să-l arunce pe băiat pe un drum fără cale de întoarcere.

Din fericire pentru Christy, între toate relele există și ceva bun: remarcabilul spirit de solidaritate al comunității din Cork. Este vorba despre oameni obișnuiți aproape fără excepție cu greul, dar care tocmai de aceea au învățat să prețuiască faptul de a se avea unii pe alții. Sunt oameni care

Un coming of age cu suflet & zvâc, despre puterea comunităților (tinere) de a se lupta împreună cu neșansa? Boy, that's grand.

știu să se bucure de lucruri mărunte și care au puterea de a răspunde greului cu un stoicism charismatic (și irlandez, s-ar zice), lăsând chiar și câte o glumă pe drum: „I'm grand!”, după cum se încăpățânează să spună și Christy în momente dintre cele mai negre. Sunt frizerița care îl ia pe Christy ucenic, asistentul social care se zbate să îi găsească un nou cămin și amicul fratelui care rămâne cu el la una mică după muncă.

Dar mai cu seamă sunt adolescenții din Cork, care îl primesc numai decât pe Christy în brigadă: Robot, Ferret, Leona și compania, cu ale lor vorbe de duh, *jam session*-uri rap și eterne perindări după mobile aruncate care ar putea fi folosite la focuri de tabără. Interacțiunile acestui grup fâșneț, compus în întregime din non-actori (care însă chiar sunt rapperi!), se află la originea unora dintre cele mai amuzante și înduioșătoare momente ale filmului, și tot el poate fi considerat principalul emisar al speranței care licăre, în ciuda tuturor, de la un capăt la altul. Pentru că, într-adevăr, greul rămâne greu oricum ai da-o și rezolvări miraculoase nu există. Important e însă că, împreună, se poate răzbi chiar și așa.

Filmul este distribuit de Transilvania Film.

Film prezentat cu sprijinul Ambasadei Irlandei în România.

VINERI, 13 Iunie, ORA 20:45 / PIAȚA UNIRII OPEN AIR
VINERI, 13 Iunie, ORA 21:45 / PARC POLIGON FLOREȘTI
SÂMBĂTĂ, 14 Iunie, ORA 19:30 / CINEMA MĂRĂȘTI
DUMINICĂ, 22 Iunie, ORA 16:00 / CINEMA ARTA

Brendan Canty:

„Oamenii par să își dorească povești care să îi însuflețească“

interviu de Vlad Marina

Curios să aflu mai multe despre *Christy* și despre procesul din spatele său, am stat de vorbă cu regizorul Brendan Canty, aflat în vizită la Cluj pe perioada festivalului. De menționat că alături de el sunt și o bună parte din adolescenții pe care îi puteți vedea în film, care vor susține un (ultra-simpatic) moment muzical la sfârșitul proiecției de vineri, 13 iunie, din Piața Unirii.

Personajele, dialogurile și peisajele din *Christy* au un aer foarte intim - toate par să vină dintr-un loc foarte drag ție. Cum a început de fapt povestea asta și cât de mult este ea legată de biografia ta?

Eu sunt din Cork, dar am crescut în partea sa mai *middle class*. Singurele ocazii în care ajungeam prin Northside, unde se petrece *Christy*, erau meciurile de fotbal. Îmi amintesc că mă duceam mereu cu teamă pe acolo, era o zonă oarecum rău famată. În 2019, pe când făceam scurtmetrajul *Christy*, perspectiva mea s-a schimbat însă. I-am avut actori pe mai mulți dintre copiii de la The Kabin Studio, acest centru de hip-hop pentru tineret din Northside, și așa am început să petrec tot mai mult timp cu ei. M-a lăsat mască energia lor, e ceva aproape magic acolo. Iar asta m-a inspirat, am vrut să prind cât mai mult din acea energie și în film.

Povestește-mi un pic despre cum ai lucrat cu Danny Power și restul copiilor.

Cei mai mulți se aflau la prima experiență ca actori, și totuși cu toții reușesc să fie extrem de naturali și de expresivi în fața camerei.

În orice domeniu al vieții, oamenii se descurcă mai bine atunci când se pot exprima fără teamă. Am petrecut mult timp cu băieții, realizând videoclipuri, organizând ateliere de improvizație, mergând la concertele lor. Ușor-ușor, ne-am împrietenit. Le-am câștigat încrederea, iar asta a contat enorm în tot procesul. Astfel, am putut scrie personajele direct după ei - în film, toți joacă versiuni ale lor, de unde și o mult mai mare naturalitate.

Cum a fost primit filmul până acum? Și cum te aștepti să fie primit aici, la TIFF?

Reacțiile de până acum au fost foarte bune. Chiar dacă e o poveste foarte



Cred că pentru a obține interpretări naturale e nevoie de un mediu relaxat, în care lumea se distrează și se simte în siguranță.

ancorată în Cork, se pare că poate fi înțeleasă și într-o cheie universală. Cred că are de-a face cu sentimentul de speranță, spre care tânjim până la urmă cu toții. Îmi imaginez că la fel va fi și la TIFF - oamenii par să își dorească povești care să îi însuflețească.

În ciuda tonului său optimist, *Christy* este (și) despre necazurile și nedreptățile pe care cei mai vulnerabili trebuie

să le îndure în viața de zi cu zi. În ce măsură putem vedea filmul și ca pe un comentariu socio-politic (în spiritul lui Ken Loach, să zicem)?

Mi s-ar fi părut inautentic să spun povestea asta pe un ton deprimat și sobru. Viața nu este așa, întotdeauna există și lumină în întuneric. Și mai ales acum, cred că este mai important ca oricând să oferim lumii povești care mențin speranța vie. N-aș zice că este comentariu politic, poate mai degrabă un studiu despre oameni care trec prin momente grele, despre cum comunitatea ne poate ajuta să ne vindecăm.

Putem vorbi de o anumită responsabilitate a cineaștilor în ceea ce privește reprezentarea adolescenților? Există principii aproape de asta, o etică poate?

Recunosc că nu mi-am pus niciodată problema în termenii ăștia. Dar pentru mine e foarte important să-i înfățișez pe oameni într-un mod cât mai autentic. Cred că regizorii au o responsabilitate uriașă atunci când portretizează persoane diferite de ei. Cheia stă în a asculta, a observa și a lucra îndeaproape cu cei pe care îi aduci pe ecran. Dacă îți acorzi timpul necesar și construiești acea încredere, cred că oricine ar trebui să aibă dreptul de a spune orice poveste îl animă.

Spune-mi despre proiectele tale viitoare. Ai deja ceva în lucru?

Sunt în faza de dezvoltare cu un film care se petrece în timpul Revoluției irlandeze. Nu m-aș fi gândit niciodată că voi face film de epocă, dar este ceva care mă entuziasmează foarte tare la acea perioadă și la oamenii ei, la cât de plini de viață erau. Și mi-ar plăcea mult să păstrez abordarea din *Christy* - un film cu picioarele pe pământ, intim și axat pe personaje. ■

TOMORROW IS FEAR

About a Hero

Când realul dă eroare

Ion Indolean

Filmul lui Piotr Winiewicz

pornește ca o anchetă: un muncitor moare în condiții bizare într-un orașel german. Dar, rapid, firul narativ devine instabil. Naratorul e o versiune generată de AI a lui Werner Herzog, care vorbește despre mașini, om, sens și absurditate. Povestea curge haotic – și tocmai asta e miza: *About a Hero* nu vrea să lămurească, ci să destabilizeze.

E o construcție bizară, deliberat fragmentară, în care personajele – reale, fictive, fabricate – se suprapun ca într-un vis produs de rețele neurale. Cele mai intense momente nu sunt cele dramatice, ci cele

Când o inteligență artificială scrie, joacă și narează, întrebarea nu mai e ce e real, ci ce rămâne din real.

în care simți că filmul se întreabă singur dacă mai e film. E ca un *glitch* care devine sistem, un bug ridicat la rang de poetică.

Imaginea se fragmentează, vocile se suprapun, iar cadrele cu aer documentar se dizolvă în ficțiuni speculative, fără ca spectatorul să mai știe exact unde

se află. Fără a fi un elogiu al AI-ului, povestea arată cum, odată ce pui un algoritm să scrie, să joace, să simuleze vocea unui autor celebru, granițele dintre document și ficțiune se topec. Nu mai vorbim despre ce e autentic, ci despre ce poate părea astfel. Iar asta ne spune ceva profund – și poate

neliniștitor – despre lumea în care trăim.

Un film-oglină, în care ceea ce vedem e construit să ne reflecte fricile legate de control, tehnologie și pierderea reperelor.

VINERI, 13 Iunie, ora 20:30 /
CINEMA FLORIN PIERȘIC
DUMINICĂ, 22 Iunie, ora 21:30 /
MUZEUL DE ARTĂ



AnimaWings

**România
la înălțime!**

Companie aeriană modernă
cu suflet românesc

www.animawings.com

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

CINEMA FLORIN PIERCIC 15:30 FĂRĂ LIMITĂ La 2000 de metri de Andriivka (2000 Meters to Andriivka) 107' / Mstyslav Chernov / Ucraina	22:00 SMART 7 Hanami 97' / Denise Fernandes / Portugalia, Capul Verde, Eleveția	CERCUL MILITAR 15:45 TOGETHER AS ONE Un an din viața unei țări (A Year in the Life of a Country) 85' / Tomasz Wolski / Polonia	PIAȚA UNIRII OPEN AIR 20:45 DESCHIDEREA OFICIALĂ / OPENING GALA Christy 94' / Brendan Canty / Irlanda, Marea Britanie precedat de ÎNMÂNAREA PREMIULUI DE EXCELENȚĂ ACTORULUI FLORIN PIERCIC
18:00 SUPERNOVA Familiar (Familiar Touch) 90' / Sarah Friedland / SUA Acces gratuit pentru persoane în vârstă de peste 60 de ani!	CINEMA ARTA 12:00 TOMORROW IS FEAR Lumile ce vor veni (Things to Come) 117' / William Cameron Menzies / SUA	18:15 PROIECȚII SPECIALE Efectul Helsinki (The Helsinki Effect) 88' / Arthur Franck / Finlanda, Germania, Norvegia	PARCUL POLIGON FLOREȘTI 21:45 TEEN SPIRIT Christy 94' / Brendan Canty / Irlanda, Marea Britanie
20:30 TOMORROW IS FEAR Despre un erou (About a Hero) 84' / Piotr Winiewicz / Danemarca, SUA	14:30 TOGETHER AS ONE Evadare din Cinema "Liberty" (Escape from the 'Liberty' Cinema) 92' / Wojciech Marczewski / Polonia	20:45 3 X 3 Noiembrie (November) 115' / Rainer Sarnet / Estonia, Polonia, Olanda	IULIUS PARC OPEN AIR 21:45 PROIECȚII SPECIALE Sunt încă aici (I'm Still Here) 137' / Walter Salles / Brazilia, Franța
CINEMA VICTORIA 12:30 3 X 3 Cadet 123' / Adilkhan Yerzhanov / Kazahstan	17:00 FĂRĂ LIMITĂ Conspirația din Tirana (Il complotto di Tirana) 71' / Manfredi Lucibello / Italia	SAPIENTIA 12:15 TOMORROW IS FEAR 1984 110' / Michael Radford / Marea Britanie, Germania, Olanda	CINEMA MĂRĂȘTI 19:30 3 X 3 Îngropat de viu (Buried) 95' / Rodrigo Cortés / Spania, SUA, Franța
15:00 SUPERNOVA Lumină în întuneric (When the Light Breaks) 82' / Rúnar Rúnarsson / Islanda precedat de O 20' / Rúnar Rúnarsson / Islanda	19:30 GIVE ME FIVE: UK DEBUTS Lumina zilei (Sunlight) 96' / Nina Conti / Marea Britanie	14:15 TOGETHER AS ONE Omul de marmură (Man of Marble) 165' / Andrzej Wajda / Polonia	CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR 18:00 TEEN SPIRIT Dincotro bate vântul (Where the Wind Comes From) 99' / Amel Guellaty / Tunisia, Franța, Qatar
17:00 GIVE ME FIVE: UK DEBUTS Layla 100' / Amrou Al-Kadhi / Marea Britanie	22:00 3 X 3 Pisica galbenă (Yellow Cat) 90' / Adilkhan Yerzhanov / Kazahstan, Franța	17:15 CLOSE UP: BELA TARR Vieți prefabricate (The Prefab People) 102' / Béla Tarr / Ungaria	20:30 TOMORROW IS FEAR 2001: O odisee spațială (2001: A Space Odyssey) 149' / Stanley Kubrick / Marea Britanie, SUA
20:00 FOCUS ESTONIA O femeie pregătește sauna (A Woman Heats the Sauna) 69' / Arvo Kruusement / Estonia precedat de O zi de saună (Sauna Day) 13' / Anna Hints, Tushar Prakash / Estonia	CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR 16:00 SUPERNOVA Tot ce se pierde (The Things You Kill) 114' / Alireza Khatami / Franța, Polonia, Canada	19:45 TOMORROW IS FEAR Fahrenheit 451 113' / Francois Truffaut / Marea Britanie	
	18:30 FĂRĂ LIMITĂ Praf și pulbere (They Will Be Dust) 106' / Carlos Marques-Marcet / Spania, Italia, Eleveția	22:15 LUNĂ PLINĂ Zgomote (Noise) 95' / Kim Soo-jin / Coreea de Sud	

Deschidere cu surprize la TIFF.24

Premiul de Excelență pentru Florin Piersic

Legendarul actor Florin Piersic va primi Premiul de Excelență în deschiderea celei de-a 24-a ediții a TIFF. La eveniment vor participa ca invitați speciali nume importante din industrie, iar spectatorii vor avea ocazia să urmărească pe ecran *Christy*, un film din noua secțiune Teen Spirit.



Născut la Cluj, unde există un cinematograful numit după el, Florin Piersic a fost imaginea TIFF.9 împreună cu fiul lui, Florin Piersic Jr.

Se anunță un festival cu multe momente neașteptate, iar deschiderea din seara aceasta, care începe cu proiecția filmului *Christy*, de la ora 20:45 în Piața Unirii, reflectă întocmai cum va arăta TIFF-ul anul acesta: cu filme de calitate, personalități de excepție, recunoașteri pentru contribuțiile inegalabile aduse în domeniu artistic și un public entuziast.

Producția care deschide ediția cu numărul 24 face parte dintr-o nouă secțiune de filme cu și despre tineri, intitulată Teen Spirit. Regizorul Brendan Canty, cunoscut pentru videoclipul melodiei *Take Me to Church* a lui Hozier, și-a făcut debu-

tul în lungmetraj cu drama *Christy*. Spectatorii clujeni vor putea descoperi povestea înduioșătoare a celor doi frați care își pierd încrederea în toată lumea, inclusiv unul în celălalt, și trebuie să își reconstruiască viața cu resursele avute la dispoziție.

Proiecția va fi precedată și de această dată de un eveniment dedicat celebrării personalităților marcante din cinematografie (și teatru, în acest caz). Cariera lungă și prolifică a lui Florin Piersic, potențată de șarmul său specific, vocea ușor recognoscibilă și postura impozantă, va fi încununată în orașul natal cu un Premiu de Excelență. După ce a absolvit Institutul de Artă Teatrală și Cine-

matografică din București (astăzi UNATC) în 1957, el a debutat pe scena Teatrului Tineretului în 1959, pentru a fi repartizat în scurt timp, după doar o stagiune, la Teatrul Național din București, unde a jucat protagonistul din *Discipolul diavolului*, apoi a continuat cu roluri în *Tragedia optimistă*, *Oameni și soareci* și *Orfeu în Infern*.

Parcursul îndrăgitului actor pe micul și marele ecran a început cu *Ciulinii Bărăganului* (r. Louis Daquin, 1957), în rolul lui Tănase. În 1965 s-a remarcat în producții istorice precum *Neamul Șoimăreștilor*, al lui Mircea Drăgan, dar și în pelicula regizată de Ion Popescu-Gopo, *De-aș fi... Harap*

Alb, care l-a făcut cunoscut pe plan autohton. A devenit un reper cultural odată cu rolurile de film memorabile precum Mărgelatu, haiducul Anghel Șaptecai și haiducul Grigore Pinteau.

Pentru a omagia viața și arta lui Florin Piersic, vor fi prezenți la ceremonie invitați surpriză din domeniu: cântăreața și compozitoarea Irina Rimes, muzicianul Mihai Andrei (Bubu) Cernea, stimata actriță Rodica Mandache, ilustra cântăreața de muzică ușoară Corina Chiariac, actrița de teatru și film Medeea Marinescu și, nu în ultimul rând, binecunoscuta voce a filmelor de dinainte de Revoluție, criticul Irina Margareta Nistor. ■



Expoziția Florin Piersic și TIFF:
O poveste în imagini poate fi vizitată până pe 22 iunie, pe Bulevardul Eroilor.

Florin Piersic

Bucuria de a fi... ex-tra-or-di-nar!

Alina Epîngeac

bun sau cunoscut. E o instituție de popularitate și Bucurie. Felul în care pronunță el acest cuvânt, cum rotunjește vocalele și cum apasă consoanele doar el știe, încât odată ce l-ai auzit rostind „Bu-cu-ri-e” nu mai poți auzi altfel acest

ție și numai ție câte în lună și în stele. Nu mulți oameni știu să facă pe oricine să se simtă special.

Florin Piersic te privește în ochi. Și își arată sufletul său mare oricui are curajul de a-i întâmpina privirea. Acea „dăruire” pe care toți artiștii o declară și prea puțini știu să o ofere cu adevărat e felul său de a exista. Pare că nu știe să trăiască altfel. Mereu în centrul atenției, iubit și admirat, pentru că emană atâta bine și se împarte tuturor în fărâme de iubire. Memoria lui prodigioasă nu îi dă voie să uite niciun nume, nicio întâlnire, niciun chip. Și e firesc să ne spună atâtea și atâtea pentru că știe multe și vrea să ofere. Și mai aduce din condei câte o pățanie și mai înfrumusețează câte un amănunt; totul cu cele mai bune intenții – să ne facă încă o bucurie.

În filme a fost marele frumos al cinematografiei – adulat și iubit de o țară întreagă care avea nevoie de un erou.

El a fost Superman într-o lume gri și tristă. Cucerea cu o privire de sub sprâncenele groase cu fiecare prim-plan de pe ecranul panoramic al



Covor roșu. Roțile lucioase ale limuzinei încetinesc. Portiera se deschide. Un toc cui și un picior ca sculptat de Michelangelo. Degetele albe se agață ușor de brațul ferm îmbrăcat în cel mai bine croit smoking. Blitz-urile fac să plouă cu fulgere. Fotografii cu sutele. Zâmbete strălucitoare. Autografe date cu relaxare. Și încă o dată: *smile!* Și totul strălucește în jur. Și șampania curge în cupe de cristal. Și fanii strigă în delir. Și se aplaudă. Și iar: *smile!* Și totul e atât de perfect. Așa știm de la Hollywood că arată viața vedetelor. Așa ne cunoaștem vedetele care ne zâmbesc din posterele pe care ai noștri le aveau lipite cu scotch transparent pe dulap. Asta înseamnă să fii vedetă, nu? Să te îmbraci

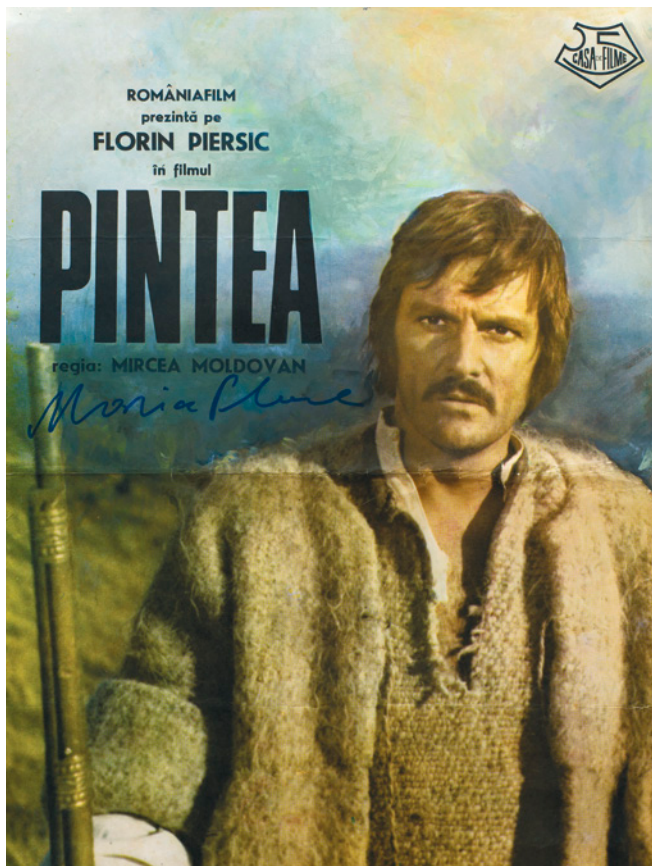
în haine scumpe, cu ceasuri scumpe, să ai vile multe și insule private și yachturi și să faci donații și să duci apă în satele din Africa și să vrei World Peace.

Dacă ne dăm jos ochelarii de firmă vânduți de americani care se pricep mai bine ca oricine la comerț, găsim vedete autentice mult mai aproape. Și nu doar în poze sau pe ecran. Vedeta care nu e doar o imagine frumoasă; vedeta-Om. Printre artiștii români sunt mulți care se cred vedete. Mulți se auto-intitulează „maestru” și unii chiar vorbesc despre sine înșiși la persoana a treia singular. Dintre actorii români, unul singur e vedetă-Om. Cel mai iubit și mai iubitor dintre toți.

Florin Piersic a depășit cu mult statutul de actor

cuvânt decât cu intonația și plenitudinea sa. El însuși e un om-bucurie. Energia sa extraordinară vine din nevoia sinceră de a fi înconjurat de oameni. Și „Ex-tra-or-di-nar” e un cuvânt pe care l-a ștanțat cu vocea și vibrația sa personală. E atât de iubit pentru că are un dar aparte: el știe cum, te face să te simți și tu extraordinar atunci când ești lângă el. Pare că pentru tine, spectatorul emoționat care a venit să ceară un autograf, a jucat tot spectacolul; că pe tine te aștepta. Că te cunoaște și că ar vrea să îți povestească





pereche de palme care aplaudă, cu fiecare vorbă de drag. Și devine și mai mare și mai frumos și mai talentat. Tot pentru noi, pentru publicul său. Are nevoie de un singur om pe care să îl transforme în publicul său, căruia să îi împărtășească din preaplinul energiei sale bune. Și cu cât mai mulți îi sunt public, cu atât mai multe are de spus și de oferit.

Florin Piersic e Bucurie; acea bucurie rostită de el. E și extraordinar. La fel de extra-or-di-nar precum toate pe câte le povestește. E și erou, și povestitor, și rostitor de poezie, și dramatic, și ha-i-os, și comic, și sentimental, și iubitor, și iubit, și, și, și... E atât de multe pentru că oferă multe. A fi vedetă a devenit ceva banal. Florin Piersic nu poate fi banal. Așadar, vedetă nu e. Poate, Om-vedetă, așa cum doar el știe să fie. ■

– Articol apărut inițial pe site-ul www.epingeac.com



cinematografelor înțesate cu spectatori veniți în căutarea unui erou. Nu a fost doar frumos și atât. Frumoși au mai fost și alții. Unul singur, însă, Florin Piersic. A și încercat să fugă de masca perfecțiunii fizice, atât de supraevaluate. Și a reușit să se desprindă dintre fețele frumoase ale cinematogra-fiei cu ingineri, șantiere și planuri cincinale.

Pe scenă a avut succes nu doar pentru că se formau cozi la bilete și pentru că lu-

mea venea să îl vadă „pe viu” pe Mărgelatu. A încercat să interpreteze roluri nu neapărat la îndemână și a reușit să lase moștenire câteva roluri în *contre-emploi* care servesc drept dovadă a talentului și nu doar a carismei. Înregistrarea cu *Oameni și șoareci* după John Steinbeck, în regia lui Alexandru Finți, e o demonstrație a unui actor care își pune piedici încercând să găsească mijloace noi de expresie artistică. Și a reușit. În *teleplay-ul Ultima haltă în paradis* de Valentin Nicolau, în regia lui Alexandru Tocilescu, oferă un masterclass de actorie a economiei de mijloace. Domină camera de filmat, concentrează pe interior intenții și gânduri și lasă la suprafață doar expresia care vorbește de la sine.

Florin Piersic nu e o vedetă pe covorul roșu. E omul care te face să te simți tu, admiratorul lui, vedetă. Iubește oamenii și se alimentează cu fiecare zâmbet, cu fiecare



Două filme + Două Concerte = Un Weekend la Castel

Când The KVB și VHK vin cu atmosfera darkwave și se ciocnesc de nebunia cult *Rocky Horror* și de umorul absurd din *Lupta Invizibilă*, iese un weekend în afara tiparelor – un weekend la Castelul Bánffy.

Maria Măruță



Festivalul Internațional de Film Transilvania vă invită sâmbătă, 14 iunie, și duminică, 15 iunie, la Castelul Bánffy din Bonțida, pentru un Weekend la Castel. Două zile, două filme, două trupe și un picnic mare, în aer liber.

Sâmbătă seară, începând cu ora 19:30, The KVB va ocupa scena de la Castelul Bánffy. Un duo britanic de post-punk format din Nicholas Wood și Kat Day, The KVB și-a găsit sunetul undeva la intersecția dintre muzica clasică alternativă și cea darkwave și electronică contemporană. Cunoscuți pentru fuziunea dintre sintetizatoarele analogice, riff-urile de chitară întunecate și atmosfera dream-pop psihedelică, show-urile live KVB sunt experiențe audio-vizuale intense, comple-

tate de proiecții hipnotice și o energie captivantă.

După concert, publicul va fi invitat să participe la proiecția celebrului film *The Rocky Horror Picture Show*, regizat de Jim Sharman în 1975. Chiar și după 50 de ani de la lansarea sa, filmul rămâne un fenomen cult classic, datorită atmosferei

sale unice și a interacțiunii cu publicul, care îl transformă într-o adevărată sărbătoare a libertății de expresie și a creativității.

Formația legendară de rock psihedelic și punk Vágtázó Halottkémek (VHK) va deschide scena duminică seara, la ora 19:30. Fondată în 1975 la Budapesta, trupa îm-

bină ritmuri tribale cu rock progresiv, improvizație și versuri încărcate de misticism, care i-a creat o reputație cult, fiind adesea comparată cu Hawkwind și Sun Ra.

După concert, la 21:30, seara va continua cu proiecția filmului estonian de comedie *Lupta invizibilă*, în regia lui Rainer Sarnet și o acțiune ce se desfășoară în 1973, la granița dintre Uniunea Sovietică și China. Un mix între acțiune, comedie și elemente wuxia și black metal, *Lupta invizibilă* spune povestea lui Rafael, care începe să se antreneze să devină maestru kung fu, ca act de rebeliune împotriva tuturor lucrurilor cool care sunt interzise de comunism. Înarmat cu umor negru, filmul critică absurditatea și rigiditatea ideologiei sovietice cu un scenariu ce propune situații suprarealiste și comic de ridicole.

Pe lângă cele două filme și concerte, weekendul la castel va include un picnic în parcul de la Bánffy, un bar și un vendor de mâncare, al cărui meniu va cuprinde trei feluri – o gustare rece, un fel principal cu opțiuni vegetariană și desert. ■



Orar transport:

Pentru deplasări înspre și de la Bonțida, festivalul pune la dispoziție publicului autocare, care vor porni sâmbătă și duminică de la ora 18:30, de la Iulius Mall, mai jos de sensul giratoriu. După încheierea programului de la castel, autocarele vor porni înapoi înspre Cluj la ora 23:30. Fiecare cursă costă 20 de lei. 20 de lei dus, 20 întors. Plata se va putea face la intrarea în autocar, exclusiv numerar.

Accesul la castel se poate face și cu mașina personală.

GIVE ME FIVE: UK DEBUTS

Layla

Spațiul dintre

Louisa Miclăuș

Gene false, fard, sine. Acestea sunt secretele pe care Layla (Bilal Hasna) le ascunde ocazional sub portul palestinian și sub numele de Latif. La o sărbătoare alături de familie, dansând, poalele hainei i se ridică. În jur se împrăștie cioburile unei autenticități constrânse. Printre *drag show*-uri cu prietenii și așteptări din partea părinților, a venit momentul ca Layla să își creeze propriul portret. Unul fluid, care lasă loc vieții să-și spună cuvântul.

Dacă ai reușit să treci prin tinerețe fără episoade rușinoase, *felicitări*, probabil ești printre puținii. Pentru cei

căroră nu ne-a ieșit, o avem pe Layla, care tânjind după trăirile vârstei, își invită prima iubire în oraș cu carne de vită în perucă. N-am avea de ce s-o judecăm, căci, finalmente, *coming-of-age*-ul regizat de Amrou Al-Kadhi se dovedește inofensiv de savuros – pe de-o parte, datorită jocului



O drag queen de origine musulmană își pierde și regăsește iubirea într-o comedie înduioșătoare despre curajul de a fi tu însuți.

carismatic al lui Hasna, iar pe de alta, datorită sentimentului vag familiar de „am trecut și eu prin asta”.

În ciuda momentelor demne de compasiune, există, totuși, un lucru la care Layla excelează, și anume spectacolul, iar scenele suburbiilor londoneze pare că au fost special croite pentru ea. Dar oricât de

luxuriantă ar fi lumea în fața cortinei, din spatele ei se aud ecouri veșnic monocrome. Tocmai în minuscula crăpătură dintre „cine vreau să fiu” și „cine vor să fiu” își va face loc Layla, mai liberă ca niciodată.

VINERI, 13 IUNIE, ORA 17:00 /

CINEMA VICTORIA

LUNI, 16 IUNIE, ORA 12:15 /

UNIVERSITATEA SAPIENTIA



24/7 Autoworld Audi Hotline:
+40 722 761 841

10 pentru FILM la TIFF, 2025

Cătălina Romanet

Sper să-mi păstrez curiozitatea

10 actori de teatru sunt prezentați anual, în cadrul **TIFF**, profesioniștilor din lumea filmului și publicului. Programul **10 pentru FILM la TIFF** își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și îi vizează pe actorii care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema.

Interviu de Roberta Antonie

Cei zece selectați pentru ediția a 14-a a programului sunt: Smaranda Caragea, Eduard Chimac, Dan Pughineanu, Cătălina Romanet, Ana Udriu (București), Ionuț Cornilă (Iași), Sebastian Marina (Sf. Gheorghe), Alina Mișoc (Cluj), Oana Mogoș (Galați), Dorottya Nagy (Târgu-Mureș).

Cătălina Romanet (27 ani) a absolvit Actoria de tea-

tru la București și un master de actorie de film la Constanța. A câștigat Marele premiu și Premiul 10 pentru FILM la Gala HOP, 2025 și a fost selectată la Sarajevo Talents, 2024. Actrița Roberta Antonie i-a pus câteva întrebări:

Unde te-ai născut și cum ai copilărit?

M-am născut în București și am copilărit la bunici,

în Bârlad. Am avut o copilărie frumoasă, mă jucam cu copiii afară, în fața blocului. Iar când mă întorceam acasă, continuam joaca de una singură. Îmi plăcea să pregătesc un întreg show, scriam poezii, cântece, inventam dansuri și la final, când venea și mama, invitam membrii familiei și păpușile să vadă.

Și laturile tale bune și laturile tale rele te construiesc ca om. Noi suntem unici prin această sumă de bun și rău.

Cum ai ajuns la teatru?

La opt ani, mama mi-a dat să citesc *Formule de politețe* de Eugene Ionesco. M-a amuzat foarte tare și le-am propus părinților mei să facem o lectură. Atât de mult mi-a plăcut, încât am continuat să facem asta săptămânal. Când am epuizat textele în trei personaje, am început să le scriu chiar eu. Încă de mică am fost încurajată să explorez și să dezvolt această latură artistică și am început să fac cursuri de actorie și de pictură, iar acum învățam să cânt la pian și la chitară de pe YouTube. Iată că toate m-au condus spre actorie.

Ce înseamnă pentru tine să fii o actriță completă?

Să fii deschisă... la metode, la un nou tip de gândire, la persoane, fiindcă lucrăm cu oameni... să poți să te adaptezi ușor în mai multe contexte de lucru. Asta mi-am dorit să dezvolt la mine, fiindcă pentru mine un actor bun nu este neapărat un actor cu *skill-uri*, pe astea le poți regla sau chiar învăța prin repetiții, prin lucrul cu regizori, cu alți actori. Pentru mine cel mai important este să ai capacitatea de a te adapta la omul din fața ta, să lucrezi real și să purtați un dialog. Bineînțeles că e foarte important să te uiți la filme, să citești, să găsești mereu noi metode prin care să livrezi ceea ce ți se cere, însă la fel de importantă e și adaptarea, să înțelegi și să fii deschis noului. Chiar mi se pare important să te echilibrezi cu celălalt.

Ce simți că ai acum în tine la 27 de ani și îți dorești să păstrezi toată viața?

Optimismul și curiozitatea. Sper să nu am un „lasă, că știu”. Dar fiecare își pavează calea. Cel puțin pentru mine așa a fost. Cred că prin muncă reușești... Eu am picat la facultate în primul an, iar în al doilea an am intrat penultima din listă. [...] Și muncind, am reușit să mă cresc pe mine.

Cum e pentru tine să fii actriță independentă în contextul de acum?

Greu, dar nu imposibil. Dacă ai dorința de a face ceva, poți să faci oricând ceva. E greu fiindcă trebuie să faci mai multe meserii într-una singură. Dar fiecare experiență te formează într-un mod mai frumos. ■

Scanați QR code-ul pentru interviul integral cu Cătălina Romanet pe LiterNet.ro:



Foto: Sabina Costinel

Ce nu trebuie să ratezi în primul weekend de festival

Astăzi începe cea de-a 24-a ediție a **Festivalului Internațional de Film Transilvania (13-22 iunie 2025)**, cel mai important eveniment cinematografic din România.

Paul Petrace

Este startul unui maraton de 10 zile cu **200 de filme în program** (172 de lungmetraje și 28 de scurtmetraje) din 53 de țări, selectate dintr-un total de **peste 1.000 de titluri vizionate** de echipa curatorială condusă de directorul artistic **Mihai Chirilov**.

Proiecțiile vor avea loc în 12 spații, atât în cinematografele din centrul orașului - **Cinema Victoria**, **Cinema Florin Piersic** și **Cinema Arta**, dar și în **Parc Poligon Florești**, **Iulius Parc Open Air** din Gheorgheni, la **Cinema Mărăști** sau **Cinema Dacia Mănăstur**.

Printre invitații primului weekend de **TIFF** se numără **Danis Tanović**, distins cu Oscar și Globul de Aur, care va fi prezent la proiecția în aer liber din Piața Unirii a celui mai recent film al său, **Vara mea**



Piața Unirii Open Air la TIFF 2024

10 zile pline de filme și de evenimente. Programul complet este disponibil pe tiff.ro

cu Goya pentru acest rol.

Sâmbătă debutează seria de concerte de la **Muzeul de Artă**, cu un show live susținut de trupa **Eyedrops**, și tot aici vor putea

fi vizitate 3 expoziții de fotografie, dintre care două semnate **Cosmin Bumbuș** și **Hajdu Tamás**.

În prima zi a **weekendului de la Castelul Bánffy**

se vede filmul cult **Rocky Horror Picture Show** și va avea loc un concert al duo-ului britanic de post-punk **The KVB**. Duminică are loc o proiecție de neratat: **Lupta invizibilă** (*The Invisible Fight*, r. Rainer Sarnet), o combinație inedită și captivantă de death metal și arte marțiale, iar concertul serii e asigurat de legendara trupă de rock psihedelic și punk din Europa Centrală, **VHK**. ■

Vara mea târzie (r. Danis Tanović)



Concerte la Muzeul de Artă

târzie (*My Late Summer*), **Uberto Pasolini**, regizor și producător renumit, un obișnuit al festivalului, care își va prezenta cel mai nou film, **Întoarcerea** (*The Return*), cu Ralph Fiennes și

Juliette Binoche în rolurile principale, dar și o parte din echipa filmului **Marco**, **adevăru** (*Marco*): regizorii **Aitor Arregi** și **Jon Garaño**, alături de actorul **Eduard Fernández**, premiat



Recomandările lui Chirilov la TIFF.24

Lumea e înfricoșătoare, iar TIFF-ul e speranță

Sub umbra angoasantă a AI-ului, Mihai Chirilov mi-a vorbit despre dificultatea de a construi o selecție ca cea de la TIFF.24, filmele care i-au alimentat optimismul și modul în care un festival poate uni diverse audiențe eterogene.

Șerban Mark Pop

Anul acesta, TIFF-ul se întreabă dacă viitorul arată bine, având în vedere că prezentul este, în cel mai bun caz, incert. Ne aflăm într-o perioadă tensionată din punct de vedere politic, iar inteligența artificială redefineste granițele realității și ale artei. Cum a fost să conturezi selecția TIFF într-un context socio-politic atât de instabil? A fost chiar atât de înfricoșător pe cât sugerează selecția secțiunii **Tomorrow is Fear?**

TIFF.24 se întreabă dacă viitorul sună bine, dar întrebarea e în mod evident una retorică. Viitorul sună oricum, numai bine nu – e suficient să te uiți în jur, peste gard sau peste ocean, la știri, ba chiar și la filmele din ultima vreme. Pe de-o parte și din fericire, nu există interferențe care să afecteze conținutul și tonul festivalului – deși m-am gândit, recunosc, cu ce consecințe s-ar fi soldat proiecția unui anume scurtmetraj din **Zilele Filmului Românesc**, dacă ale gerile de acum câteva săptămâni ar fi luat o turnură diferită. Pe de-altă parte și din păcate, filmul în general nu o duce prea bine – și asta nu neapărat pentru că nu există mai mulți bani pentru cinema (pentru că se fac filme cu toptanul), ci pentru că nivelul general e unul tot mai scăzut. Cu puține excepții, curajul cineaștilor a fost înlocuit de pragmatism, oportunism și conformism, mediocritatea pare că a devenit garanția reușitei, iar cinemaul, animat de cele mai bune



intenții, practică un soi de rezistență decalibrată în climatul tensionat actual care riscă să facă mai mult rău decât bine, sacrificând arta, complexitatea morală, spiritul analitic și zonele de gri în favoarea unui discurs în alb/negru mono-țintit, teribil de transparent și alimentat facil de vuvuzele hashtagiste. Cât despre inteligența artificială, cutia Pandorei a fost deja larg deschisă – chiar și cei mai sceptici sau lucizi dintre noi, inevitabil seduși de avantaje, dar pe deplin conștienți de riscuri, nu văd

E din ce în ce mai greu să articulezi curatorial un program solid, coerent, stimulant și cu adevărat divers.

încă decât vârful acestui „Aisberg” pervers. Bătălia e ca și pierdută: ciocnirea s-a produs, iar nava se scufundă lent. E, pe bună dreptate, înfricoșător.

Rămânând în această secțiune, ea reunește nume grele ale cinematografeiei — Kubrick, Truffaut, Wenders — alături de câteva titluri din ultimii ani, precum câștigătorul Ursului de Argint la Berlinale, *The Blue Trail* (r. Gabriel Mascaro, 2025), și *In the Belly of AI* (r. Henri Poullain, 2025). Cum se compară aceste noi voci cu „monștrii

sacri”? Ce aduc ele nou discursului despre viitor?

Pe de-o parte, mi se pare fascinant să-i revizitezi pe clasici, căci multe dintre lucrurile anticipate la vremea respectivă au devenit astăzi realitate (*Brazil* sau Wim Wenders cu al lui megaepic *Until the End of the World*, într-o rară proiecție integrală și de neratat la TIFF). Pe de altă parte, este interesant de văzut cum aceste filme își păstrează actualitatea. Și mă gândesc în special la un film cum este 1984 după romanul lui George Orwell,

The Blue Trail



care mi se pare în continuare Rorschach-ul absolut, pentru că e o poveste brillant de duplicitară pe care ambele părți ale spectrului politic ale oricărui regim și-o poate apropria. E o operă despre cum varii guverne pot manipula realitatea ca să corespundă propriilor agende – sună familiar? Mai cred că ne vom uita azi cu alți ochi la *Odissea spațială* a lui Kubrick și la acțiunile robotului HAL (primul AI notabil din cinema) – și poate că nu vom mai recurge atât de pasiv și comod la idioata de Siri pentru mai știu eu ce informație în loc s-o căutăm singuri, rămânând alert și cu gândirea în priză. Documentarul *In the Belly of AI* privește sub apă, la partea nevăzută a aisbergului, revelând abisurile nebănuite din spatele inteligenței artificiale, noua configurație a economiei globale și impactul ecologic devastator al acestei poluări digitale scăpate de sub control. *The House with No Address* (r. Hatice Aşkın, 2024) explorează în culori tari represiunile sistemelor de orice tip și noțiunea problematică de *cancel culture* într-o fabulă satiric-distopică dătătoare de frison, dar și de speranță. AI-ul își vede testate limitele și creativitatea, pierzând la puncte în deconcertantul experiment care a deschis IDFA 2024, *About a Hero* (r. Piotr Wiñiewicz), o metaficțiune vertiginoasă deghizată în documentar regizat de-un avatar al lui Werner Herzog. *Last but not least, The Blue Trail* – aici nu avem nici roboți, nici nave spațiale, iar inteligența artificială e înlocuită de cea emoțională și nativă. „Progresul”, în schimb, se manifestă prin tendința de „sustenabilitate” a societăților care văd în generațiile vârstnice un balast demn de izolat și eradicat. Filmul e un

trip vizual în labirintul amazonian care va da sublim pe ecranul din Piața Unirii.

Viitorul nu trebuie să fie neapărat distopic. Există și viitoarele speranțe, fie ele filme sau persoane. Anul acesta, TIFF-ul debutează secțiunea Teen Spirit, cu filme menite publicului din

Diferența dintre filmele vechi și cele noi e că acestea din urmă nu mai fabulează creativ, ci vorbesc în cunoștință de cauză despre viitorul imediat, cu toate datele pe masă, intuind ce pânđește după colț și încercând să tragă semnale de alarmă, cât încă nu e prea târziu.

Generația Z, intrate într-o competiție cu un juriu făcut din adolescenți. Ce ne poți spune despre această secțiune, despre juriul ei, etc.?

Teen Spirit continuă tradiția fostului program EducaTIFF, restrângând aria de acoperire și concentrându-se pe segmentul de vârstă 16+ în încercarea de a antrena acest public nu tocmai prezent în festivalurile de film, cu o selecție diversă și personalizată de filme cu, despre și pentru adolescenți. Întindem o mână generației Z în speranța unei împrieteniri cu un public raportat diferit la lumea actuală și animat de alte preocupări decât cei care vin la TIFF de peste 20 de ani. Ne interesează să aflăm cum și dacă se regăsesc în filmele din această nouă competiție, invitându-i în juriul secțiunii nu pe profesioniști, ci chiar pe ei, tinerii și adolescenții obișnuiți din Cluj, cu vârste între 16 și 20 de ani, să-și aleagă favoritul. Inițiativa a prins instant: în primele zile de la lansarea call-ului, s-au înscris peste 150 de nume. Citind aplicațiile pentru a

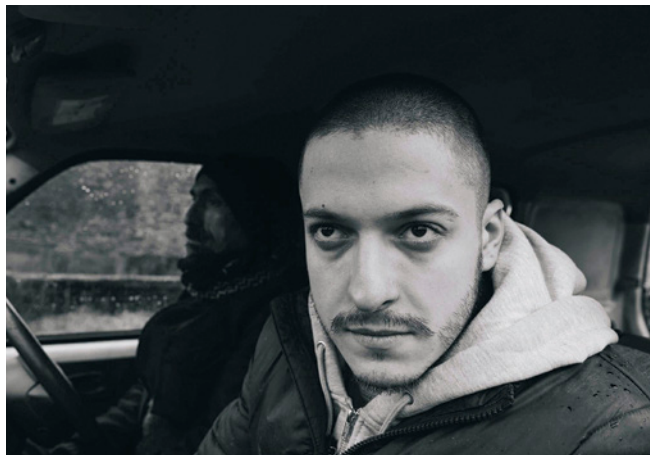
alege membrii juriului, am avut surpriza plăcută de a descoperi tineri cu opinii articulate dezinvolt sau în formare, avizi de experiențe, dornici de comunicare și pasionați de cinema. Deschiderea de anul ăsta cu *Christy*, un *coming of age* tandru și empatic, le este dedicată. Personal, sunt

foarte curios cum vor reacționa la *Southern Chronicles*, un film lituanian despre ce însemna să fii adolescent cu o generație în urmă, în nebulii ani '90, să-ți explorezi

tinerilor cineaști de anul acesta (indiferent de secțiune)?

Evit să dau verdicte din fașă, am văzut mulți cineaști care au virat-o radical, și stilistic și tematic, atunci când au trecut de la scurt la lung. Selecția de scurtmetraje de la **ZFR** de anul ăsta mi se pare una solidă și eclectică, pe o minunată varietate de genuri, net peste cea de lungmetraje – avem chiar și un delicios film cu supereroi. Previzibil, dar satisfăcător de *quirky*, debuturile britanice din noua secțiune **Give Me Five** se datorează unui plan timpuriu de a face un Focus pe Marea Britanie, abandonat din motive obiective pe ultima sută de metri, dar din care am păstrat cinci titluri *highly recommended*, de-o

The Ceremony



personalitatea dincolo de preconcepții și să descoperi dragostea într-o lume care se schimbă odată cu tine, într-un moment în care tranziția ta adolescență se suprapune cu tranziția unei lumi de la comunism la democrație.

Tot despre viitor ne pot vorbi și scurtmetrajele, și debuturile. Anul acesta avem cinci debuturi din Marea Britanie și o tonă de scurtmetraje, preponderent studențești, în ZFR și în Competiția Locală, printre altele. Cum arată tendințele

prospețime și inventivitate contagioase: *The Ceremony*, *Paul and Paulette*, *Take a Bath*, *Sunlight*, *Layla* și *Restless*. Să mai spun și că unul dintre câștigătorii unei **Competiții Locale** trecute (Vasile Todinca) ajunge anul ăsta cu un scurt (*Alișveriş*) în competiția **ZFR**, direct de la Cannes?

Ar trebui să vorbim atunci despre Focusul din acest an: Estonia. De la saune și SE, la sequel-uri și satire – ce titluri ne-ai recomanda din acest caleidoscop de cinema baltic?



The Idiot

Sauna e o adevărată instituție în Estonia (apare în cel puțin trei filme din cele 13 din program) și tot ei i se datorează acest **Focus** de țară, mai precis hitului documentar de acum doi ani, *Smoke Sauna Sisterhood*. În contextul deja invocatei secțiuni *Teen Spirit*, de neratat mi se pare *Smile at Last*, un clasic optzecist restaurat în care ce te lovește e naturalismul frust al acelui univers adolescentin fracturat, dar nu într-un totu lipsit de speranță. Iar dacă Radu Jude s-ar fi născut în Estonia, cu siguranță ar fi putut face, în aceeași notă de satiră nebună și abrazivă, cele două filme *Alien* cu isprăvile episodice ale lui Valdis (regizate de Rasmus Merivoo): parodii zălate și excesive despre sentimentul estonian al ființei, cu gaguri irreverente și care fac un terci violent și dezinvolt din trendurile actuale, riscând cu bună știință ultragii din toate direcțiile.

Desigur, secțiunea **3x3** are și ea un reprezentant din Estonia, anume Rainer Sarnet. Lui i se alătură Rodrigo Cortés și Adilkhan Yerzhanov. Cum se conturează aceste trei voci? Ce le apropie și ce

Trăim o perioadă de criză, haos, confuzie, simulacre, de lipsă de empatie și comunicare. Cinic vorbind, toate astea sunt surse uriașe de conflict și marfă sigură pentru un film.

le diferențiază în viziunea ta curatorială?

Sarnet are o filmografie exuberant de diversă, schimbând macazul cu fiecare nou film, de la debutul care adaptează modern *The Idiot* al lui Dostoevski la cel mai recent cocteil de genuri, *The Invisible Fight*, cu călugării lui ortodocși mucaliți și kung-fu, trecând

printr-un amuțitor basm folk horror intitulat *November*. Kazakul Yerzhanov face, în schimb, aproape unul și același film, îmbrăcându-l de fiecare dată în toale dintre cele mai ușchite și neașteptate – e unul dintre puținii cinești cu statut veritabil de *auteur*, creator al unui univers unicat, cu reguli doar ale

lui, în care umorul coexistă organic cu absurdul, naivul, poezia, violența și cinefilia. Lor li se adaugă spaniolul Cortés, care face filme dark și *high concept* – el fiind autorul filmului meu favorit din tot TIFF-ul, *Escape*. La prima vedere poate părea doar un thriller, dar când începi să înțelegi încăpățânarea cu care protagonistul dorește să renunțe, de bunăvoie, la toate privilegiile și să comită cele mai îngrozitoare lucruri pentru a-și pierde libertatea și a intra la închisoare, îți dai seama cât de îngrozitor de autentic, de deprimant și devastator este cu privire la lumea de azi și la viață. E Nietzsche pur.

N-aș putea omite competiția oficială, pe care ai descris-o drept „un Babel straniu”. Poți detalia această afirmație? Ce direcții ar trebui să urmărim în selecția competițională de anul acesta?

Cel mai bine e să-ți lași busola acasă și garda jos, mai ales în spiralele moebusiene din *Hysteria*, *The Peacock* și *Rains Over Babel* sau la provocările stilistice și narative de tipul celor din *Acts of Love*, *Xoftex* și *Debut*. Cele 12 titluri din cursa pentru Trofeu conțin, mai mult sau mai puțin voalat, ideea că trăim într-o lume în care nu

Escape





No Beast. So Fierce.

se mai înțelege om cu om, în care omul nu mai înțelege lumea, în care o lume nu mai înțelege altă lume. Dar dacă în realitate lucrurile riscă să nu se așeze nicicum, filmele bune reușesc prin transfigurare artistică să dea un sens, o cheie de înțelegere, poate chiar și o soluție, unei lumi aflate în derivă. Artă are această calitate.

Hai să nu te mai limitez, căci ne apropiem de final. Ghidează-mă prin labirintul selecției de anul acesta! Ce escale ar trebui să facem?

The Mohican în Piața Unirii – un *action* palpitant și impecabil gen *The Fugitive* (pe pariu că o să vrei vacanță în Corsica după el); finalul sfâșietor din *Three Days of Fish* – pentru toți băieții care au o relație dificilă cu tații lor; viziunea inedită despre maternitate din *Sorda*; ședințele de terapie din *Acts of Love* – *mindblowing*; cronică de familie din *Saturno* – plonjeu în abis; incredibil, dar adevăratul actor Eduard Fernandez în incredibil, dar adevăratul *Marco, the Invented Truth*; geniala Marianne Jean-Baptiste în noul Mike Leigh, *Hard Truths* – încă

aștept apariția *reel*-urilor Instagram cu *rant*-urile ei savuroase din film; vertijurile lynchienne din *The Things You Kill*; Sam Riley în antonionianul *Islands* – criza bărbatului de 40+ n-a fost nicicând mai sexy și mai necruțătoare; *Quisling* – *The Final Days*, de-o actualitate și complexitate morală sfredelitoare, un mers letal pe sârma suveranismului; coreografiile superbe din *They Will Be Dust* – deși încă nu am făcut pace cu rezoluția extremă a acestei povești despre eutanasiere; meta-delirul ambiguu despre duplicitate în artă din *The Tirana Conspiracy*; extraterestrii din *The Black Hole* – aterizați parcă din Tim Burton; cel puțin un Bela Tarr – dacă nu chiar

toate opt; trilogia *Sex-Love-Dreams*; maratonul Juliei Loktev despre jurnalism independent pur și dur în Rusia lui Putin – e mai thriller decât *The Mohican*; și, pentru cine iubește un Shakespeare cinstit, dar realmente original, feminist, crâncen și destabilizant, *No Beast. So Fierce*. – e una din bombele sulfuroase de la această ediție.

An de an, TIFF-ul are și nenumărate evenimente speciale. Fie că e vorba de cine-concerte, **Film Food**, proiecții speciale sau **Wee-kend la Castel**. Ediția aceasta continuă tradiția, incluzând legendarul *Amadeus* (r. Miloš Forman, 1984) și aniversarea de 50 de ani a filmului cult *The Rocky Horror Picture*

Amadeus



Show (r. Jim Sharman, 1975). Ce experiență neortodoxă aștepți cu nerăbdare în acest an? Care este rolul acestora în structura TIFF-ului?

De a coagula cât mai multe nișe de public, știut fiind faptul că nu există public omogen. De a gândi o arhitectură de tip Luna Park în care trapperul și pensionarul, cinefilul hardcore și melomanul softcore, iubitorul de nou și amatorul de antichități să coexiste timp de zece zile, imuni la ceea ce-i desparte. Altfel spus, de a apropia oameni diferiți dintr-o lume tot mai polarizată preț de-un film sau cine-concert, respirând aer liber sub una și aceeași umbrelă unde e loc pentru toată lumea, ca-n filmul din competiție *Rains Over Babel*. Eu unul aștept evenimentul multimedia *The Peasants* – mi-a plăcut la nebunie muzica scrisă de Łukasz Rostkowski pentru film.

În încheiere, aș vrea să ne întoarcem la punctul de pornire: inteligența artificială și spotul publicitar al acestei ediții. Imaginează-ți că antrenezi o inteligență artificială pe filmele de anul acesta, care va urma să creeze TIFF-ul. Ce filme de anul acesta sunt *must-see* pentru orice inteligență (artificială sau nu)? Ce filme din selecția de anul acesta crezi că vor îndura testul timpului, bucurându-ne și atunci, la fel ca acum?

Simpla idee că ai putea pune bază într-un AI să-ți livreze un line-up de TIFF e sinucidere curată. Sigur, depinde de cum antrenezi algoritmul și cum îl încarci cu *must-see*-urile despre care am vorbit deja, dar refuz s-o fac – ceva îmi spune că-n viitor oricum nu voi mai avea libertatea asta. Ce știu cu siguranță e că AI-ul va găsi o cale perversă de a-și apropria 1984 pentru a-și consolida supremația și autoritarismul. ■

SustenabiliTIFF

Claudia Negrea



Upcycling creativ cu UAD: parteneriatul cu Facultatea de Arte și Design din Cluj presupune transformarea bannerelor, a scaunelor și a mesh-urilor uzate sau care nu vor mai putea fi utilizate în obiecte noi sau instalații artistice.

În orice perioadă festivalieră e important ca atât organizatorii, cât și publicul, să rămână conștienți și responsabili cu privire la mediu. Cu toate că problemele poluării nu se pot rezolva peste noapte, fiecare dintre noi

poate să contribuie puțin la un mediu aerisit și curat pentru a ne bucura împreună de evenimentele oferite de festival.

Anul acesta TIFF: colectează selectiv (în toate locațiile festivalului), reciclează badge-uri (acestea se pot

returna la final), renunță la plasticul de unică folosință (la evenimente găsiți pahare și tacâmuri biodegradabile), folosește mai puțină hârtie (catalogele au fost reduse ca tiraj, iar informațiile se pot găsi pe site-ul festivalului),

susține transportul alternativ (abonamentele la festival includ gratuitate pe transportul public pentru spectatori, iar atât voluntarii cât și stafful beneficiază de gratuitate).

Și tu poți contribui la sustenabilitate. De la folosirea sticlelor reutilizabile la susținerea producătorilor locali, poți recurge la câteva activități cu sens pentru un oraș mai curat: deșeurile pot fi colectate selectiv, poți alege transportul alternativ pentru deplasări (bicicleta, mersul pe jos - Clujul nu atât de mare, iar locațiile principale ale proiecțiilor sunt la distanțe relativ mici - transportul în comun e destul de bine pus la punct, deși nu avem (încă) metrou). De asemenea, toate informațiile despre TIFF pot fi găsite pe site-ul oficial al festivalului și pe paginile de social media, astfel că folosirea hârtiei ar putea deveni doar o alternativă. ■

BT Pay

**BANKING, BENEFICII, VIBE.
ÎNTR-UN SINGUR SWIPE.
BT PAY.**

GIVE ME 5: UK DEBUTS

Lumina zilei

Lumina de la capătul tunelului

Anda Pășcută



O comedie romantică de tip road movie care surprinde două personaje extrem de complexe într-o aventură care le va schimba viața și prin care își vor înțelege propria identitate.

Poate unul dintre cele mai improbabile lucruri care ți se pot întâmpla este să fii răpit în timp ce încerci să-ți pui capăt zilelor de către o femeie în costum de maimuță. Ei bine, asta pățește unul dintre protagoniști în primele minute ale debutului regizoral al Ninei Conti. Scris într-un registru comic, dar și vulnerabil, povestea marchează conexiunea dintre două

personaje care trec printr-un moment de criză existențială. Într-o originală alegorie la adresa identității feminine, personajul interpretat de însăși regizoarea filmului este prins într-o dilemă: să se ascundă în spatele unui costum sau să înfrunte realitatea cu care se găsește față în față? Felul în care relația dintre cele două personaje principale se dezvoltă va

aduce atât zâmbete, cât și lacrimi în rândul celor aflați în sala de cinema. Natura emoționantă a poveștii se îmbină perfect cu elementele de comedie neagră, precum și cu un soundtrack format din melodii celebre ale unor artiști precum Radiohead, Pixies și Aphex Twin. Colaborarea dintre Conti și Shenoah Allen strălucește într-o chimie britanică ab-

surdă și improbabilă care ne provoacă să medităm asupra relațiilor cu cei prezenți în viața noastră. Originalitatea poveștii și scenariul scris ca la carte reprezintă rețeta perfectă pentru un film comic și emoționant pe care nu îl vei uita prea curând.

VINERI, 13 Iunie, ORA 19:30 /

CINEMA ARTA

DUMINICĂ, 22 Iunie, ORA 22:15 /

UNIVERSITATEA SAPIENTIA

FĂRĂ LIMITĂ

The Tirana Conspiracy

Arta de a păcăli cu adevăr

Ion Indolean

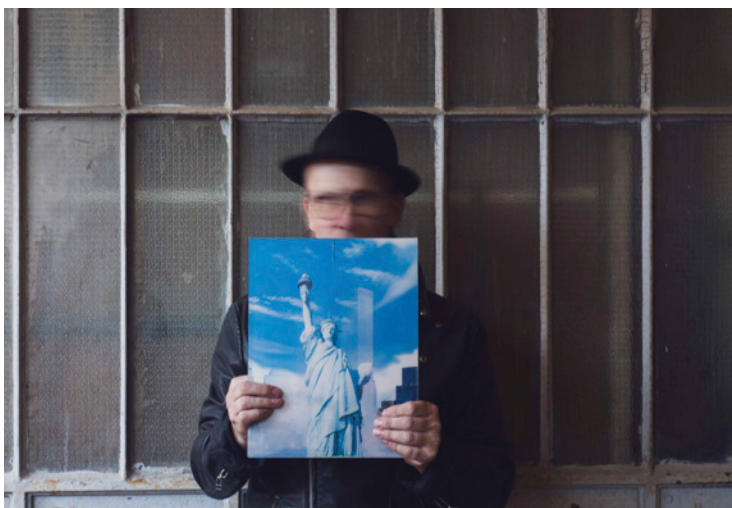
În 2001, la Bienala de la Tirana, au fost expuse lucrări ale unor artiști care nu existau. Era o farsă. Dar nu una simplă. *The Tirana Conspiracy*, documentarul regizat de Manfredi Lucibello, pornește de la acel caz real și construiește o reflecție complexă despre artă, impostură și identitate.

Protagonistul – un con artist italian cameleonic – și-a petrecut viața reinventându-se: a creat biografii, a semnat lucrări în numele altora, a manipulat așteptări. Dar în loc să distrugă, a creat un nou tip de artist: unul compus, instabil, care ridică

întrebări incomode. Când o minciună bine ambalată primește aplauze mai multe decât adevărul, ce rost mai are autenticitatea?

Filmul e populat de figuri-cheie din lumea artei, precum Oliviero Toscani sau Bebo Storti, și evită să judece. Lasă lucrurile să plutească între fascinație și jenă. La un moment dat, cineva spune că o operă mare îl face până și pe autorul ei să se rușineze. Pentru că, uneori, sinceritatea doare.

The Tirana Conspiracy nu e doar despre artă.



Când copia devine mai vie decât originalul, ce rămâne din real?

E despre limitele realității. Despre cum poți fi mai viu în minciună decât în adevăr. Și despre ce rămâne din tine, când nu mai știi cine ai fost cu adevărat. Pentru

că, atunci când totul devine spectacol, identitatea nu mai e ceea ce ești, ci ceea ce convingi pe alții că ești.

Film prezentat cu sprijinul Institutului Italian de Cultură București.

VINERI, 13 Iunie, ORA 17:00 /

CINEMA ARTA

SĂMBĂTĂ, 14 Iunie, ORA 21:30 /

MUZEUL DE ARTĂ

Arts & Crafts, muzică, yoga și povești, în stilul TIFF

Sophia Blaga

Sâmbătă, 14 iunie, și duminică, 15 iunie, vă invităm la câteva evenimente realizate în parteneriat cu festivalul **FundaMental**, în cadrul **TIFF**. Programul de la **TIFF Lounge** din Piața Unirii va aborda subiecte precum sentimentul de apartenență familial și valorile comune, miturile și legendele din întreaga lume care se axează pe același tipar, dar și frica, incertitudinea și resursele interioare. Evenimentele au intrare liberă în limita locurilor disponibile.

SÂMBĂTĂ, 14 IUNIE, ORA: 09:00-10:00

YOGA CLASS CU IOANA MIRON

Ia cu tine propria saltea de yoga. Se recomandă practicarea yoga în tălpile goale și haine comode, care să ofere lejeritate în jurul abdomenului. Număr maxim de participanți: 20 de persoane.



SÂMBĂTĂ, 14 IUNIE, ORA: 10:30

FUNDAMENTAL TALK CU RALUCA ANTON, MODERAT DE OVIDIU DAMIAN

Raluca Anton, Dr. în Psihologie și autoare a două cărți best-sellers, va vorbi despre modul în care frica de viitor ne afectează gândirea, emoțiile și corpul – dar și despre cum putem cultiva siguranță internă chiar și atunci când totul pare nesigur în exterior.



SÂMBĂTĂ, 14 IUNIE, ORA: 12:00

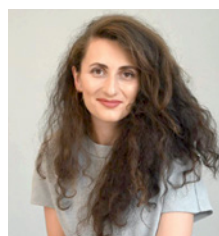
FAMILIA ÎMPREUNĂ, WORKSHOP PENTRU FAMILII CU BIANCA SICEANU DE LA JOCURILE MINȚII

Număr maxim de participanți: 20 de persoane. Bianca este psihoterapeut în supervizare. Îi place să lucreze în cabinet cu copiii, familiile acestora, dar și cu adulții în terapie individuală pe teme legate de evenimentele adverse în viață.

DUMINICĂ, 15 IUNIE, ORA: 09:30

SESIUNE FUNDAMENTAL BREATHWORK CU DOYOU MIND.RO

Un exercițiu ghidat de 30 de minute, conceput pentru a-ți „reporni” sistemul nervos, a elibera tensiunea acumulată și a-ți reda claritatea mentală în orice moment al zilei.



DUMINICĂ, 15 IUNIE, ORA: 10:30-12:30

CĂLĂTORIA EROINEI, ATELIER DE SCRIERE ȘI EXPLORARE PSIHOLICĂ CU VIVIANA OBĂDĂU

Viviana lucrează cu adulți care se confruntă cu diferite probleme emoționale precum depresia, anxietatea, dependența, burnout.



FĂRĂ LIMITĂ

Praf și pulbere

Dansând cu moartea

Mircea Laslo

Claudia (Ángela Molina) are o boală terminală și își dorește să fie eutanasiată în Elveția. Flavio (Alfredo Castro), partenerul ei de viață, decide să o însoțească în moarte. Violeta (Mònica Almirall), fiica lor, trebuie să gestioneze personalitatea dramatică a mamei, distanța emoțională impusă de tată și întreaga suită de reacții contradictorii iscate în familie de decizia celor doi părinți.

Cel mai recent film al regizorului iberic Carlos Marqués-Marcet abordează subiectul sensibil al eutanasiei într-o formă neașteptată și, paradoxal, tonică. În cea mai mare parte, scenariul scris de Marqués-Marcet, Clara Roquet și Coral Cruz urmărește în mod rezervat interacțiunile dintre membrii acestei familii plină de personalități puternice, lăsând loc personajelor să-și trăiască experiența cutremurătoare fără sentimentalisme, dar într-o manieră foarte verosimilă. Însă tocmai această distanță stă și la baza conceptuală a unor momente supranaturaliste, în care filmul devine musical, cu o coloană sonoră memorabilă și scene splendid coregrafiate care surprind cele mai intime trăiri ale personajelor.



Un cuplu de artiști în vârstă aleg să-și pună capăt zilelor împreună, decizie care provoacă o furtună emoțională în familie.

Scamatoria sublimă a filmului se află tocmai în acest paradox: spaima, nesiguranța, zbuciumul și mai ales dragostea uriașă dintre acești oameni sunt

comunicate cu atât mai plinar cu cât perspectiva regizorală este mai rece: un filtru artistic gestionat cu măiestrie, care dă formă unor trăiri dincolo de cuvinte.

**VINERI, 13 Iunie, ora 18:30 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR
JOI, 19 Iunie, ora 15:30 / CINEMA FLORIN PIERSC**

IQOS
PREZINTĂ
IRINA RIMES | ROMAN TOLICI
Enjoy the Unexpected

CuriousX

IQOS nu este lipsit de riscuri. Eliberează nicotină, care provoacă dependență. IQOS este destinat exclusiv adulților.

Yellow Cat

Viața care nu te lasă să trăiești

Maria Barbu

Proaspăt eliberat din închisoare.

Kermek se întoarce într-o lume deziluzionată unde inocența care îl caracterizează și sensibilitatea sa față de frumos ridică sprâncene și stârnesc dispreț. Deși încearcă să își găsească de lucru și să își lase în urmă trecutul zbuciumat, destinul protagonistului pare inevitabil legat de cercul vicios al crimelor și al corupției din care a plecat. Kermek fuge de clanul mafioților locali și de polițiștii care le susțin interesele, încercând în zadar să obțină permisiunea de a-și urma visul.

Departate de a fi un gangster, Kermek e un visător naiv cu o morală proprie, în răspăr cu tot ce-l înconjoară. Își imită

idolii de pe ecran cu o candoare dezarmantă și nu luptă cu arme, ci cu citate din filme. Împreună cu Eva, o femeie abuzată pe care o salvează de la prostituție, el străbate stepele nesfârșite ale Kazahstanului purtând în spate o admirație ritualică pentru Alain Delon. Și cu toate că drumurile întinse și cadrele largi par să trimită spre un escapism și o libertate pe care le poți atinge cu mâna, realita-

Povestea unui fost pușcăriaș al cărui vis quixotic – să construiască un cinematograf în munți – e ucis de societatea coruptă din care nu poate scăpa.

tea demonstrează contrariul: metafora pisicii galbene, explicată abia spre final, arată că posibilitatea de a fi și a face orice este prezentă doar în sfera cinematografică.

Printre scenografia și dialogul minimalist, tablourile statice, umorul sec, personajele abia schițate, coreografiile teatrale ale violenței sau

marginalii portretizați cu o tandrețe aparte, stilul regizoral al lui Yerzhanov se face simțit în abundență. Dragostea lui Kermek pentru cinema nu e decât o reflecție a omagiului pe care Adilkhan însuși îl aduce, în majoritatea filmelor sale, regizorilor americani și francezi care l-au inspirat. Cu fragmente muzicale împrumutate din pelicula lui Terrence Malick, *Badlands*, filmul se construiește la intersecția dintre un western, o comedie romantică și o dramă polițistă, portretizând dintr-o perspectivă cinică realitățile dure și absurde ale Kazahstanului provincial post-sovietic.

Pisica galbenă e o poveste despre visători într-o lume care îi calcă în picioare, iar ceea ce Yerzhanov reușește să construiască este un univers în care cinemaul nu e doar o artă, ci și un veritabil act de rezistență.

**VINERI, 13 Iunie, ORA 22:00 / CINEMA ARTA
JOI, 19 Iunie, ORA 15:45 / CERCUL MILITAR**



URSUS
Cinephilus

**FIECARE BERE ARE UN FILM.
AICI SE FAC EFECTELE SPECIALE.**

**BĂRLOGUL
URSUS**
BERĂRIE ARTIZANALĂ



AFLĂ CE SE ÎNTÂPLĂ ÎN SPATELE SCENEI BERILOR DE SPECIALITATE, ÎNTR-O VIZITĂ LA MICROBERĂRIA URSUS, PE CALEA MĂNĂȘTUR 2-6, CLUJ-NAPOCA



EXPOZIȚIILE

TIFF.24

Ruxandra Predescu

Printre provocările cinematografice, muzicale sau... culinare, **TIFF** propune și o serie de expoziții la fel de incitante. În acest an, protagoniștii de pe afișele acestora sunt: Florin Piersic (actorul, nu cinematograful!), Regina Maria, românii care muncesc în străinătate, dar și decupaje din viața noastră cea de toate zilele.

Între 1 și 22 iunie, Bulevardul Eroilor vă așteaptă cu o amplă cronică a unuiu dintre cei mai iubiți actori români din toate timpurile, Florin Piersic, și a relației sale cu **TIFF**. Puteți admira imagini inedite cu protagonistul expoziției, selectate din arhiva foto a festivalului, dar și o serie *Making of by Cosmin Bumbuț* a afișului **TIFF** din 2010, cu cei doi Florin Piersic, Sr. și Jr., față în față. Acestora li se adaugă o colecție de afișe ale filme-



Florin Piersic Sr. și Florin Piersic Jr.

ria și Enayati Medical City. Expoziția este construită în jurul unei colecții de obiecte, imagini, cărți și manuscrise din arhiva personală a



PLECAT – o expoziție foto de Cosmin Bumbuț și Elena Stancu

lor în care marele actor a dat măsura talentului său.

Între 13 și 22 iunie, începând cu ora 10 și până la ora 18, Muzeul de Artă găzduiește nu mai puțin de trei expoziții în cadrul **TIFF**:

Chipurile Reginei Maria este o expoziție itinerantă prezentată de Fundația Inovații Sociale Regina Ma-

dr. Wargha Enayati, care se împletesc cu reinterpretări vizuale moderne create de elevii Liceului de Arte „Romulus Ladea”.

PLECAT. Mai mult decât o expoziție foto, acest proiect semnat Cosmin Bumbuț și Elena Stancu – cei doi vă așteaptă la Artist Talk sâmbătă, 14 iunie, de la



Chipurile Reginei Maria

ora 16:00 – înseamnă șase ani și jumătate de documentare a vieții

românilor din diaspora. Cele 130 de reportaje realizate până acum în cadrul proiectului ne arată ce înseamnă să trăiești între lumi, dar și felul în care migrația transformă nu doar indivizii, ci și societatea românească.

Greatest Clicks este un colaj supraréalist de scene neverosimile, o cronică vizuală a prezentului trăit în România. Medic veterinar, dar și fotograf multipremiat, autorul Hajdu Tamás – Artist Talk: marți, 17 iunie, la ora 18:00 – ne prezintă realitatea pură, crudă și neregizată, surprinsă așa cum se întâmplă: spontană, absurdă, adesea hilară, uneori tulburătoare. ■

EXPO TIFF 2025: Pe bulevard sau la muzeu, viață de artist, viață de regină, viață de diasporean. VIAȚA, așa cum e ea. Musai de văzut!

Greatest Clicks



Together as One

Cinci fețe ale solidarității

E minunat să vorbești despre solidaritate plimbându-te prin cinemaul polonez ca printr-un muzeu care ar putea, prea bine, să îți aparțină și ție. Solidaritatea, de fapt, de la asta pleacă: o mai bună claritate a propriei persoane (și istorii) și curajul de a ți-o asuma. Pentru a ajunge la individ, însă, trebuie să treci de sistem. Iar cinematografia poloneză l-a cântat în toate felurile.

Crăița Nanu

Niciunul, însă, la fel de memorabil ca *Omul de marmură* (*Man of Marble*, 1977), de Andrzej Wajda. Filmul care a stat într-un sertar mai bine de zece ani din cauza cenzurii, filmul care a prezis cu o acuratețe incredibilă ce avea să urmeze la nivel social, filmul cu cea mai sexy tânără regizoare în căutarea celui mai sexy muncitor transformat în simbol de propagandă împotriva voinței lui. Filmul în care filmul este și armă, și salvare. Povestea care se încheie deschis, împletind satisfacția cu frustrarea descoperirii unui sistem atât de priceput în dezinformare, încât solidaritatea devine posibilă doar de o singură parte a baricadei — cea greșită.

Venit parcă să înfrunte această părere, *A Year in the Life of the Country*, un documentar realizat exclusiv din imagini de arhivă, face un pas în față, trecând peste



Man of Marble

momentul în care muncitorii s-au unit într-o mișcare amplă, numită *Solidarność*, și merge direct la punctul în care sistemul, șocat și înspăimântat de vocea din ce în ce mai prezentă a poporului, a instituit legea marțială. Suntem în 1981, iar regizorul Tomasz Wolski — cunoscut pentru documentarele sale care reexaminează momente-cheie din istoria Poloniei (*Ordinary Country* – 2020,

1970 – 2021) — reasamblează arhivele vremii axându-se pe filmări neobișnuite, cadre ratate, momente de pauză între declarații serioase, astfel încât să poată arăta

o bucată de istorie vie, pe alocuri incredibil de comic tratată, într-un ritm nebun, ce se îndreaptă vertiginos spre o concluzie horror, ca mai toate încercările de înăbușire a unor mișcări sociale ample. *A Year* este un duș rece după valsul dirijat de Wajda. Este o conștientizare acută a fracturii sociale de atunci, despre solidaritate cu bine și cu rău.

Pas în timp. Gongul sună finalul anilor '80. Așa cum am văzut deja la Wajda, cenzura era omniprezentă în Polonia, iar filmul era deopotrivă instrument de sprijin și posibilă armă — deci trebuia bine păzit. Se făcea că într-un cinema, în timpul unei proiecții, actorii de pe ecran s-au supărat și au pus de-o grevă, iar proiecționistului i-a fost imposibil să oprească filmul care nu mai curgea deloc după scenariul scris. Nu e vorba de Woody Allen, deși *The Purple Rose of Cairo* răsună vibrant aici. *Escape from the "Liberty" Cinema*, de Wojciech Marczewski, este o satiră teribil de comică, pe ultima sută de metri a comunismului, cu Janusz în centru, un cenzor obosit și dependent de țigări.

„Cenzura e necesară. Cenzura e artă. Un cenzor bun este ca un artist. Și gândiți-vă, în secunda în care se interzice cenzura ca instituție, voi va trebui să o faceți.”

Casa de Cultură a Studenților

Miercuri, 18 iunie
19:00

O EXPERIENȚĂ MULTIMEDIA ELECTRIZANTĂ PE MUZICA FILMULUI

THE PEASANTS

Interpretare live:
ŁUKASZ L.U.C. ROSTKOWSKI & REBEL BABEL FILM ORCHESTRA

CINE
CONCERT
EXTRAORDINAR



Escape from the „Liberty” Cinema

Cuvintele lui reverbează de-a lungul filmului, într-o dualitate interesantă, iar ecoul lor se regăsește în nemulțumirea unui spectator care constată că filmul revăzut nu mai seamănă cu cel de ieri. Încremenirea unui sistem creează automatisme greu de demontat. Există solidaritate și în greșeli.

fumează ca un furnal, bea mult, are crize de meditație guturală și se „resetează” periodic în spitale de psihiatrie. *Imago* este un fel de poezie abstractă, gotică, agitată, în care o femeie își găsește vocea atunci când urcă pe scenă și cucerește publicul cu urletele ei. Suntem într-o lume furioasă,

Ajungem în prezent cu *Letters from Wolf Street*, un documentar care începe ca *From the Balcony*, dar coboară rapid de acolo și se conectează cu Varșovia la pas. Observaționalul se transformă într-o poveste personală de localizare și definire a propriului sens într-un spațiu străin, prin intermediul regizorului indian Arjun Talwar, care a emigrat în urmă cu 12 ani în Polonia, împreună cu cel mai bun prieten, în principal pentru că amândoi iubeau cinematografia acestei țări. Prietenul s-a pierdut pe drum, iar acest gol încearcă regizorul să-l umple cu iubire și înțelegere pentru țara de care încă nu simte că aparține, dar în care vrea să rămână. E un demers utopic — dorința de a-ți cunoaște vecinii și a-i face să te accepte — care

A Year in the Life of the Country



MAN OF MARBLE

VINERI, 13 IUNIE, ORA 14:15,
UNIVERSITATEA SAPIENTIA

A YEAR IN THE LIFE OF THE COUNTRY

VINERI, 13 IUNIE, ORA 15:45,
CERCUL MILITAR
LUNI, 16 IUNIE, ORA 10:00,
CINEMA ARTA

ESCAPE FROM LIBERTY CINEMA

VINERI 13 IUNIE, ORA 14:30,
CINEMA ARTA

IMAGO

LUNI, 16 IUNIE, ORA 20:45,
CERCUL MILITAR
JOI, 19 IUNIE, ORA 12:15,
UNIVERSITATEA SAPIENTIA

LETTERS FROM WOLF STREET

LUNI, 16 IUNIE, ORA 22:00,
CINEMA ARTA
MIERCURI, 18 IUNIE, ORA 14:30,
CINEMA ARTA

sare mult din sfera unei singure străzi și creionează, naiv, un portret nu neapărat confortabil, dar extrem de viu și sincer despre cum acceptarea e necesară de ambele părți pentru ca solidaritatea să poată exista ca și concept.

Această mică plimbare prin istorie și film este posibilă datorită parteneriatului cu Adam Mickiewicz Institute din Polonia, în cadrul **Sezonului Cultural Polonia-România 2024-2025** și programului cultural asociat Președinției poloneze a Consiliului Uniunii Europene. ■



Imago

Încă un pas în față. Al patrulea film vorbește despre acest ecou prelung al unei epoci haotice și despre cum el reverberează din generație în generație. *Imago* este o isterie post-punk cu o femeie în centru. Ela este inspirată de artista punk Ela Góra, a.k.a. Malwina the Cosmic Mother, figură emblematică a undergroundului polonez de la sfârșitul anilor '80. Interpretată chiar de fiica artistei — care semnează și scenariul — Ela din *Imago* este dură,

la finalul unui regim dur, în mijlocul unei generații pierdute, speriate, care se maturizează nu pentru că vrea sau știe cum, ci pentru că trebuie. Și, din toată această violență auditivă și vizuală, răsare, cumva, una dintre cele mai frumoase declarații de dragoste ale unei mame pentru fiica ei. *Imago* este despre solidaritate prin curajul de a merge mai departe chiar și atunci când știi că nu ai terminat încă lucrul la propria persoană.

Chirilov's Recommendations

The world is frightening, but TIFF brings hope

Under the ominous shadow of AI, Mihai Chirilov spoke to me about the difficulty of curating this year's selection, the films that fueled his optimism, and how a festival can bring together heterogeneous audiences.

Șerban Mark Pop

This year, TIFF asks itself and the public whether the future looks bright, considering the present is, at best, uncertain. We're living through political uncertainty, and artificial intelligence is redefining the boundaries of reality and art. What was it like to shape TIFF's selection in such an unstable socio-political context? Was it as frightening as the **Tomorrow is Fear** section suggests?

TIFF.24 asks if the future is bright, but the question is obviously rhetorical. The future is anything but bright – just look around, over the fence or across the ocean, at the news, or even at recent films. On the one hand—and fortunately—there are no interferences affecting the content or tone of the festival. Though I must admit I did wonder what consequences might have followed the screening of a particular short film from **Romanian Days**, had the recent elections taken a different turn. On the other hand—and unfortunately—cinema is not doing too well in general. Not necessarily because there's no money (films are being made in bulk), but because the overall level has dropped significantly. With few exceptions, filmmakers' courage has been replaced by pragmatism, opportunism, and conformity. Mediocrity seems to have become the guarantee

of success, while cinema, despite the best intentions of some, practices a kind of miscalibrated resistance in today's tense climate—one that risks doing more harm than good by sacrificing artistry, moral complexity, analytical spirit, and gray areas in favor of a black-and-white, hyper-transparent discourse fueled by hashtag-driven vuvuzelas. As for AI, Pandora's box has already been thrown wide open. Even the most skeptical or clear-headed among us, seduced by its benefits yet fully aware of the risks, only see the tip of this perverse "AIceberg." The battle is already lost: the collision has happened, and the ship is slowly sinking. It is, quite rightly, frightening.



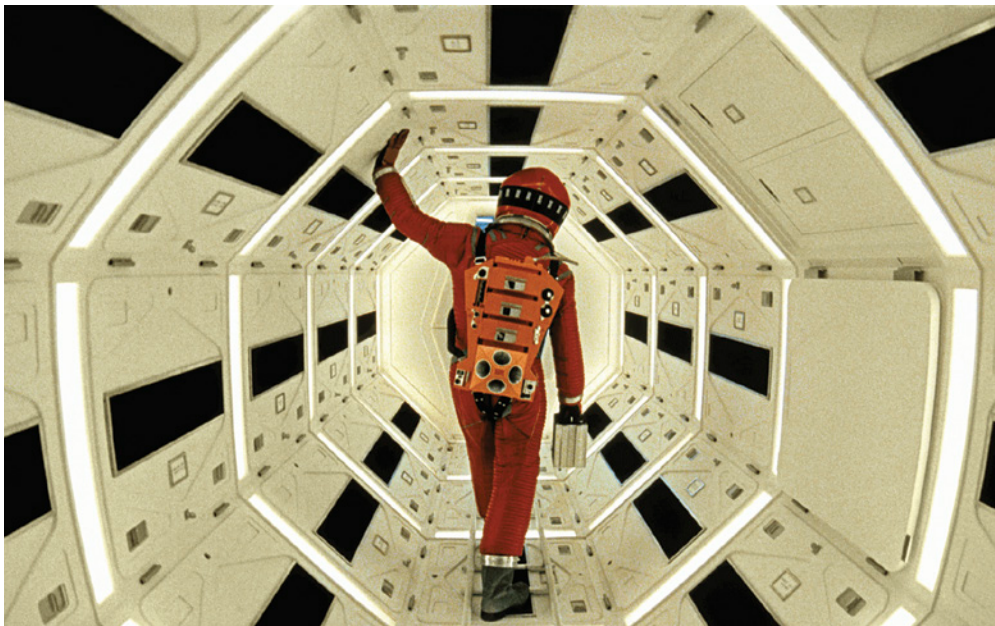
Foto: Chris Nemes

Staying with this section, it gathers giants of cinema—Kubrick, Truffaut, Wenders—alongside recent titles like *The Blue Trail* (dir. Gabriel Mascaro, 2025), winner of the Silver Bear at Berlinale, and *In the Belly of AI* (dir. Henri Poulain, 2025). How do these new voices compare with the "sacred monsters"? What do they bring to the discourse on the future?

I find it fascinating to revisit the classics, as many of their predictions have become reality (think *Brazil* or Wim Wenders' epic *Until the End of the World*, in a rare full screening not to be missed at TIFF). What's even more interesting is how these films retain their relevance. I'm thinking particularly of

We're in a time of crisis, chaos, confusion, simulacra, and a lack of empathy and communication. Cynically speaking, these are goldmines for conflict and perfect material for cinema.

1984, based on Orwell's novel, which remains the ultimate Rorschach test: a brilliantly duplicitous story that both ends of the political spectrum in any regime can claim as their own. It's a work about how various governments manipulate reality to fit their agendas. Sound familiar? We'll likely see *2001: A Space Odyssey* through new eyes, especially HAL (the first notable AI in cinema) and maybe we'll stop relying so passively on that idiot Siri for every little thing and start thinking for ourselves again. In *The Belly of AI* dives beneath the surface, exposing the unseen depths of artificial intelligence, the new configuration of the global economy, and the devastating ecological



2001: A Space Odyssey

impact of this out-of-control digital pollution. *The House with No Address* (dir. Hatice Aşkın, 2024) tackles systemic repression and cancel culture in a chilling but hopeful satirical-dystopian fable. AI's limits and creativity are tested and revealed in *About a Hero* (dir. Piotr Winiewicz), a dizzying metafiction disguised as a documentary, directed by an avatar of Werner Herzog that opened IDFA 2024. Finally, *The Blue Trail* replaces artificial intelligence with emotional and native intelligence. Here, "progress" manifests in society's tendency toward "sustainability", viewing the elderly as burdens to be isolated or eradicated. The film is a visual trip through the Amazonian labyrinth that will look sublime on the Union Square screen.

The future doesn't have to be dystopian. There is also hope—be it in films or people. This year, TIFF debuts the **Teen Spirit** section, featuring films for Gen Z and a jury composed of teenagers. What can you tell us about this section, the jury, etc.?

Teen Spirit follows in the footsteps of the EducaTIFF program, narrowing its scope to the 16+ age range in an effort to engage this demographic, which is largely absent from film festivals. It offers a personalized selection of films *with, about, and for* teenagers. We're opening up to Gen Z in hopes of building a rapport with a generation whose relationship with the world is significantly different from those who've been attending TIFF for over two decades. We want to know the extent to

In the Belly of AI



which teens see themselves in the films of this new section, and we've invited not professionals, but young people from Cluj—ages 16 to 20—to serve as jurors and choose their favorite. The initiative caught on instantly: within days of the call, over 150 entries were submitted. While reading the applications, I was pleasantly surprised to find articulate, curious, experience-hungry teens eager to communicate and passionate about cinema. This year's festival opener, *Christy*—a tender, empathetic coming-of-age film—is dedicated to them. Personally, I'm eager to see how they react to *Southern Chronicles*, a Lithuanian film about what it meant to be a teenager a generation ago, in the wild '90s, exploring identity, love, and coming of age in a time of massive social transformation.

Speaking of the future, we can't forget short films and debuts. This year includes five debuts from the UK and a ton of predominantly student shorts across **Romanian Days** and the **Local Competition**. What are this year's trends among young filmmakers?

I avoid early verdicts—many filmmakers have radically shifted style and theme between shorts and features. This year's **Romanian Days** shorts selection strikes me as solid and eclectic, across a delightful variety of genres—better, in fact, than the features. There's even a delightful superhero short. Predictable but refreshingly quirky, the British debuts in the **Give Me Five** section are the remnants of an initially planned Focus on the UK, scrapped last-minute due to logistical issues. Still, we kept five titles that I *highly* recommend for their contagious freshness and inventiveness: *The Ceremony*, *Paul and Paulette Take a Bath*, *Sunlight*, *Layla*, and *Restless*. Also worth noting, one former **Local Competition** winner, Vasile Todinca, returns to **Romanian Days** this year with a new short (*Alişveriş*), fresh from Cannes.

Let's talk about this year's **Focus: Estonia**. From saunas and sci-fi to sequels and satire—what titles do you recommend from this kaleidoscope of Baltic cinema? The sauna is a true institution in Estonia (it appears

The difference between the old and the new films is that the latter no longer fantasize creatively, but speak with firsthand knowledge about the near future, laying all the cards on the table, preparing for what's lurking around the corner, and sounding the alarm while there's still time.



Acts of Love

in at least three of the 13 films in the program), and it's partly thanks to it that this country focus exists—specifically due to the breakout documentary *Smoke Sauna Sisterhood* from two years ago. In connection with **Teen Spirit**, don't miss *Smile at Last*, a restored '80s classic whose raw naturalism in portraying fractured yet hopeful adolescent worlds is striking. If Radu Jude were born in Estonia, he would surely have made the two wild, abrasive *Alien* films about the episodic misadventures of Valdis (dir. Rasmus Merivoo). These are irreverent, excessive parodies that gleefully mash up current trends, risking outrage from all directions.

Of course, the **3x3** section includes Estonia's Rainer Sarnet, joined by Rodrigo Cortés and Adilkhan Yerzhanov. How do these three voices align and differ from a curatorial standpoint? Sarnet's filmography is exuberantly diverse—each film a change of lane, from

his modern adaptation of Dostoevsky's *The Idiot* to his most recent genre cocktail, *The Invisible Fight*, with cheeky Orthodox monks doing kung-fu, and the haunting folk-horror fairy tale *November*. Kazakh director Yerzhanov, by contrast, essentially makes one and the same film dressed in wildly unique clothing each time. He's one of the few true *auteurs*, building a singular universe with its own rules, where humor coexists organically with absurdity, naivety, poetry, violence, and cinephilia. Then there's the Spaniard Cortés, known for dark, high-concept films—he's the author of my favorite film at TIFF this year: *Escape*. At first glance it seems like just a thriller, but when you realize how obsessively the protagonist chooses to abandon all privileges and commit horrific acts just to lose his freedom and end up in prison, it becomes terrifyingly authentic, devastating, and deeply relevant to today's world. Pure Nietzsche.

Let's not forget the **Official Competition**, which you described as "a strange Babel." Can you elaborate? What directions should we watch out for in this year's competition? Best to leave your compass at home and lower your guard—especially when diving into the Möbius spirals of *Hysteria*, *The Peacock*, and *Rains Over Babel*, or tackling the stylistic and narrative challenges of *Acts of Love*, *Xoftex*, and *Debut*. The 12 titles vying for the Grand Prize all explore, overtly or subtly, the idea that we live in a world where no one understands each other, where

people can't make sense of it all, and where one concept of reality doesn't comprehend another. But while reality may offer no solutions, great films manage, through artistic transfiguration, to make sense of it, to offer keys for understanding, perhaps even a way forward. That's the power of art.

Let's wrap up with a guided walk through this year's selection. What stops should we make?

The Mohican in Union Square—a thrilling *Fugitive*-style action film (bet you'll want a Corsican vacation afterward); the heartbreaking ending of *Three Days of Fish*—for all the boys with difficult father-son relationships; *Sorda*'s unique take on motherhood; the therapy sessions in *Acts of Love*—mind-blowing; the family chronicle of *Saturno*—a plunge into the abyss; the incredible actor Eduard Fernandez in *Marco, the Invented Truth*; the brilliant Marianne Jean-Baptiste in Mike Leigh's new film *Hard Truths*—still waiting for Instagram reels of her savage rants; the Lynchian vertigo of *The Things You Kill*; Sam Riley in the Antonioni-esque *Islands*—midlife crisis has never been sexier or more brutal; *Quisling – The Final Days*—a piercingly relevant and morally complex tightrope walk through sovereigntist politics; the stunning choreography in

Alişveriş



It's increasingly hard to curate a program that is solid, coherent, stimulating, and truly diverse.

They Will Be Dust—though I still wrestle with its extreme take on euthanasia; the ambiguous meta-delirium on artistic duplicity in *The Tirana Conspiracy*; the aliens from *The Black Hole*—straight out of Tim Burton; at least one Béla Tarr film—if not all eight; the *Sex-Love-Dreams* trilogy; Julia Loktev's marathon on independent journalism in Putin's Russia—it's more of a thriller than *The Mohican*; and for a truly original, feminist, fierce, and destabilizing Shakespearean take, *No Beast. So Fierce.*—one of the most explosive films this edition.

Year after year, TIFF also hosts special events, from cine-concerts and Film Food to castle weekends and special screenings. This edition includes *Amadeus* (dir. Miloš Forman, 1984) and the 50th anniversary of cult classic *The Rocky Horror Picture Show* (dir. Jim Sharman, 1975). What unorthodox experience are you looking forward to this year? What role do these events play in TIFF's structure?

They help gather as many niche audiences as possible, because everyone knows there is no homogeneous audience. It's about designing a Luna Park-style architecture where trap fans and the elderly, hardcore cinephiles and softcore music lovers, novelty seekers and lovers of the old all coexist for ten days, immune to what divides them. In other words, it brings different people together in an increasingly polarized world, uniting them under the same sky for a film or cine-concert.



The Mohican

It's all under one umbrella, like in the competition film *Rains Over Babel*. Personally, I'm looking forward to the multimedia event *The Peasants*—I loved the score by Łukasz Rostkowski.

Finally, let's return to our starting point: AI and this year's festival trailer. Imagine you're training an AI on this year's TIFF films to create the next festival. What films must any intelligence—artificial or not—

see? Which ones will stand the test of time?

The mere idea of relying on an AI to build TIFF's lineup is pure suicide. Sure, it depends on how you train the algorithm and which must-sees you feed it—but I refuse to do it. Something tells me that in the future I won't even have the freedom to refuse. What I do know for sure is that AI will find a twisted way to appropriate 1984 to reinforce its supremacy and authoritarianism. ■

Hard Truths





SUPERNOVA

Familiar

Demență senilă într-un coming-of-(old)-age

Adda Mihăescu

Ferindu-se, conștient, atât de stereotipul de „bunicuță”, despre care crede că infantilizează femeile în vârstă, cât și de prezentarea vârstei a patra ca sinonimă cu neputința, regizoarea Sarah Friedland, aflată la debutul său în lungmetraj, scrie o Ruth care, deși suferă de demență senilă, se păstrează în permanență mândră și seducătoare. Interpretată atât de atent de Kathleen Chalfant încât aproape uiți că joacă, pentru Ruth este esențial ca, în ciuda afecțiunii sale, să fie, sau să mimeze că este, în control. Filmul rămâne cap-coadă fidel perspectivei ei, oricât de opacizată de pierderile

La 80 ani împliniți, Ruth funcționează ca un simbol anti-ageism chiar și numai pentru că nu-și abandonează nici gândirea erotică, nici calitatea ei de doamnă.

de memorie. Astfel că aflăm deodată cu protagonista, abia atunci când i se adresează pentru prima dată cu „mamă”, că arhitectul căruia i-a pregătit micul dejun nu este *date*-ul căruia se ferea să-i mărturisească că i-a uitat numele, ci fiul ei. Asta se întâmplă, însă, abia două secvențe mai târziu, în sala de așteptare a azilului exclusivist de bătrâni unde Ruth urmează să se stabilească.

Refuzul ei de a se acomoda la traiul asistat persistă, fiind chiar evidențiat

sonor de huruitul electrocasnicelor pe care nu le-ar fi auzit la ea acasă. În-

tră cu șorțul pus în bucătăria centrului, confundă controlul medical cu un *roleplay*, ba chiar părăsește premisele neanunțat. În același timp, dorința de a îmbătrâni cu demnitate presupune că mai degrabă s-ar familiariza cu situația trăgând cu urechea la conversațiile înfundate ale personalului decât declarându-și confuzia. Un portret aprofundat, în care până și cărțile de pe rafturile fostei bucătărese au fost alese de o autoare reală de cărți de bucate care i se aseamănă ca

profil (Mollie Katzen), și în care fiecare gest și expresie sunt justificate, *Familiar* nu reduce demența senilă nici la mozaicuri de *flashback*-uri, nici la reprezentarea ei printr-o bătrână oarecare, care uită, ci dimpotrivă, prezintă o femeie în vârstă, cu o istorie personală bine definită, care își reînsoșește adesea comportamentul specific unor vârste trecute, fără conștiința prezentului.

Accesul pentru persoane în vârstă de peste 60 de ani este gratuit la ambele proiecții.

**VINERI, 13 Iunie, ORA 18:00 / CINEMA FLORIN PIERSC
DUMINICĂ, 22 Iunie, ORA 11:00 / CERCUL MILITAR**

DeLonghi | Vodafone

CINE-CONCERT
AMADEUS
LIVE | r. Miloš Forman, 1984

Cu participarea extraordinară:
**CORUL NAȚIONAL DE CAMERĂ
"MADRIGAL - MARIN CONSTANTIN"**
**ORCHESTRA OPEREI NAȚIONALE ROMÂNE
CLUJ-NAPOCA**

**BT Arena
Cluj-Napoca**

Duminică, 22 iunie
18:00

FILM LIVE MUSIC | avex-classics international | INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN | BT Arena | OPERA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ | MADRIGAL | Groupama